

Edgaras Volesas

NEGYVOS
LONDONO
AKYS

NUOTYKIŲ APYSAKOS

Edgaras Volesas

NEGYVOS
LONDONO
AKYS

Apysaka

UDK 820-3
Vo-83

Versta iš leidinio:
Э. Уоллес
МЕРТВЫЕ ГЛАЗА
ЛОНДОНА
Харьков, 1992
ISBN 5-7707-3085-4

“Nuotykių apysakų” serija
pradėta leisti 1992 m.

ISBN 9986-436-52-4

© F. Pilypaitienė, vertėja, 1994
© V. Beresniovas, dailininkas, 1994

Pirmas skyrius

Paryžius maudėsi auksiniuose pavasario saulės spinduliuose.

Italų Bulvaro šaligatvyje įrengtoje lauko kavinukėje sėdėjo misteris Laris Holtas ir pasimėgaudamas gėrė kavą.

Jis tingiai žiūrėjo į aplink zujančią žmonių minią, į begalinį automobilių srautą, į netoliese stovintį policininką.

Misteris Holtas buvo Skotland Jardo seklys, beje, atsidūręs gana keistoje padėtyje: teturėdamas inspektoriaus laipsnį, jis ėjo komisaro pareigas.

Jo tarnybos draugai neabejojo tuo, kad jis, pirmai galimybei atsiradus, bus paaukštintas, tačiau...

Tačiau dabar jis buvo visiškai abejingas visiems laipsniams ir pareigoms.

Laris atostogavo ir jautėsi kaip iš pamokų pabėgęs mokinys.

Išgėręs kavą, jis atsiskaitė ir pasuko į viešbutį.

Ten Laris vienoje iš žiemos sodo kėdžių pamatė apkūnų poną, kuris susikaupęs rūkė storą cigarą.

Holtui pasirodė, kad jis kažkur jau yra matęs tą žmogų.

Priejęs arčiau, Laris įsižiūrėjo į stambius rūkančiojo veido bruožus, jo skoningą kostiumą ir žiedus su briliantais. Tai buvo tarptautinės klasės vagis ir apgavikas Fredas Grogenas, dėl elegancijos ir aistros deimantams pramintas "Švytinčiu Fredu".

- Sveiki, - pasakė Laris.

Grogenas pašoko.

- Labą dieną, misteri Holtai, - sutrikęs sumurmėjo jis. - Nesitikėjau sutikti jūsų čia!

- Fredai, jūs tviskate kaip kalėdinė eglutė, - pastebėjo seklys. - Matyt, jūsų biznis klesti?

Sukčius dirbtinai nusijuokė.

- Aš galutinai nutraukiau ryšius su praeitimi, mister Holtai.

- Norėtusi tikėti...

- Prisiekiu jums! - iškilmingai pratarė Grogenas, tiesdamas ranką į dangų.

- Na, tepadedą jums Dievas. Aš dabar atostogauju. Vykstu į kurortą... O jūs?

- Į Londoną.

- Iki pasimatymo.

- Laimingo kelio...

Misteris Holtas liftu pakilo į savo numerį.

Jo tarnas Sanis atidžiai dėlįo išvalytus drabužius.

- Kraukite tiesiai į lagaminus! - linksmi pareiškė Laris. - Aš nusipirkau bilietą į Monte Karlą!

- Klausau, sere, - atsakė tarnas ir ėmėsi darbo.

Inspektorius sėdo prie stalo ir pradėjo sklaidyti laikraščius.

Liono banko apiplėšimas...

Didelės gaujos areštas Belgijoje...

Kanados milijonieriaus žuvinimas Londone...

Londone!

Holtas susidomėjęs atidžiai perskaitė trumpą žinutę:

"Stambus finansininkas Gordonas Stiuartas iš Kalgario rastos negyvas Temzės pakrantėje, prie prieplaukos. Policija nustatė, kad tą vakarą jis buvo "Mekredi" teatro premjeroje, pertraukos metu išėjo iš salės - ir nuo to laiko daugiau niekas nebematė jo gyvo. Skotland Jardas mano, kad Gordonas Stiuartas nusižudė."

Laris perskaitė tas eilutes dar kartą ir susimąstęs tarė:

- Kokia nuobodi turi būti pjesė, kad būtent per antraktą žmogus ryžtųsi nusižudyti.

- Žinoma, sere, - patvirtino Sanis.

Kai pasiruošimas buvo baigtas, Laris nusileido į viešbučio

kontorą atsiskaityti ir pasakė savo pavardę.

- Mesjė Holtas? - paklausė administratorius. - Jums kaip tik atėjo telegrama.

Laris, nujausdamas kažką negera, nenoromis atplėšė voką ir perskaitė:

“DĖMESIO!

IŠLAISVINTI VISAS TELEGRAFO LINIJAS

SPECIALI DIDŽIOSIOS BRITANIJOS VIDAUS REIKALŲ TARNYBA

ADRESAS

MISTERIUI LARIUI HOLTUI

GRAND OTEL PARYŽIUS PRANCŪZIJA

TEKSTAS

GORDONO STIUARTO BYLA PASIRODĖ BESANTI GANA SUDĖTINGA TŠK BŪSIU LABAI DĖKINGAS KBL JEI JŪS SUGRĮŠITE IŠ ATOSTOGŲ IR JĄ PERIMSITE TŠK

PARAŠAS

VYRIAUSIASIS POLICIJOS KOMISARAS SERAS DŽONAS HEZONAS

SPECIALIOS DEPEŠOS PABAIGA.”

- Taip aš ir maniau, - suniurzgė seklys. - Linkėjimai nuo senio Džono. Kaip malonu turėti draugų viršininkų...

- Kada mes būsime Monte Karle, sere? - pasidomėjo greta stovėjęs Sanis.

- Po metų, - sumurmėjo Holtas.

- Tolimas kelias! - palingavo galvą tarnas.

Antras skyrius

Pamatęs laive misterį Holtą, Fredas išsigando.

Seklys sakė, kad jis atostogaujas ir ketinas vykti į kurortą...

Ar tik jo planų pasikeitimas nesusijęs su tuo reikalu, kuriuo į Londoną vyksta Fredas?

Iš Holto visko galima tikėtis...

Grogenas dėl viso pikto stengėsi nesipainioti jam po kojomis, o atvykęs, kuo skubiau išspruko į krantą.

... Išsiuntęs Sanį su daiktais namo, Laris nedelsdamas nuvyko į Skotland Jardą.

Seras Džonas Hezonas sutiko misterį Holtą išskėstomis rankomis.

- Mielasis drauge, - tarė jis, - ačiū, kad atvykai!

- Nejaugi tu abejojai?

- Nė kiek! Ne veltui gi mes drauge srėbėme košę Itone ir Oksforde! Beje, tavęs laukia siurprizas!

- Dar vienas siurprizas? Man gana tavo telegramos!

- Kaip pagalbininkę duosiu tau geriausią sekretorę, kokią tik esi kada nors matęs! Dirba ji neseniai, bet - oho! Tai mis Diana Vord. Nepaprastai veikli asmenybė, nors ir garbingo amžiaus...

- Senmergė? Na, Džonai, antrasis siurprizas ne ką geresnis už pirmąjį! Jos balsas tikriausiai panašus į neteptų durų girgždesį, o veidas nuostabus kaip mano atostogų pabaiga?

- Atspėjai. Tačiau juk tai nė kiek netrukdo darbui, ar ne tiesa?

- Tiesa, - atsiduso Laris.

- Tad sėskis į šią kėdę ir klausykis. Aš tau papasakosiu viską, ką žinau apie Gordoną Stiuartą. Į Londoną jis atvyko prieš keletą savaičių, išsinuomojo butą Notingemo Aikštėje ir ištisas dienas leido ten nieko nelankydamas ir nepriimdamas svečių. Kiekvieną dieną po pietų jis važiuodavo į mažyti kaimelį, esantį už dvidešimt penkių mylių nuo čia, ir maždaug dvi valandas užtrukdavo tenykštėje bažnyčioje. Paskui grįždavo namo...

- Kaip vadinasi tas kaimelis?

- Beverli Menoras.

- Kas tai per bažnyčia?

- Neišvaizdus pastatas, kuris gali dominti gal tik archeologą; šnekama, kad jos pamatai buvo pakloti maždaug prieš tūkstantį metų.

- Kur dar jis buvodavo?

- Niekur.

- O "Mekredi" teatre?

-
- Tik vieną kartą. Tą pačią dieną, kai mirė...
 - Kodėl gi Siuertas staiga pakeitė savo įpročius?
 - Į premjerą jį pakvietė daktaras Stefanas Džedas, "Grinvičio draudimo bendrovės" direktorius, žinomas kolekcionierius ir filantropas, labai gerbiamas žmogus tarp Londono verslininkų.
 - Ką jis kolekcionuoja?
 - Paveikslus ir kitus meno kūrinius. Daktaras Džedas sako, kad į teatrą Stiuertas atėjo labai susijaudinęs.
 - Kokioje salės vietoje jie sėdėjo?
 - Ložėje "A".
 - Laikraščiai rašė, kad kanadietis dingo per antraktą. Taip?
 - Taip.
 - O kokia jo mirties priežastis?
 - Užspringo vandeniui. Tokia ekspertų išvada.
 - Koks tada buvo oras?
 - Tirštas rūkas.
 - Ar galėjo būti taip, kad jis pasiklydo rūke, atsitiktinai įkrito į Temzę ir paskendo?
 - Tai neįmanoma.
 - Kodėl?
 - Lavoną rado ant kranto, kai vanduo dar nebuvo pakilęs. Laris nustebęs kilstelėjo antakius:
 - Skenduolis negalėjo atsirasti sausumoje anksčiau, negu tą vietą pasiekė vanduo.
 - Štai todėl aš ir išsiunčiau tau telegramą. Čia reikalingas tavo protas.
 - Komisaras iš spintos išėmė keletą daiktų ir padėjo juos ant stalo.
 - Štai lavonui priklausiusieji daiktai: sąsagos, laikrodys, grandinėlė, portsigaras. Viskas iš aukso. Žmogžudystės dėl apiplėšimo versija, kaip matai, atkrenta. Be to, kūne nėra jokių smurto žymių, na nebent tik mėlynė ant kelio.
 - O kas čia? - paklausė Holtas, imdamas į ranką juostelę popieriaus, gulėjusią tarp laikrodžio ir grandinėlės.
 - Šis popierėlis buvo jo kišenėje. Jame, kaip matai, nieko neparašyta, bet jį vis tiek įsegėme į bylą. Tokia jau tvarka...
-

- Ant grandinėlės aš matau vamzdelį pieštukui. O pieštuko nesuradote?

- Ne. Tai tu imiesi Stiuarto bylos?

- Ne tik imuosi, bet ir dėkoju už tai, kad mane iškvietei. Ne dažnai pasitaiko tokių įdomių galvosūkių!

- Nori apžiūrėti lavoną?

- Visų pirma man reikia pasikalbėti su Džedu. Duok adresą.

- Štai jo vizitinė kortelė.

- Ačiū. Grandinėlę ir visa kita aš paimsiu.

- Žinoma.

- Einu susipažinti su tavo stebuklingąja sekretore...

Laris atsiduso ir išėjo.

Komisaras šelmiškai nusijuokė.

Atidaręs savo kabineto duris, ant kurių blankiai švytėjo 47-asis numeris, Holtas suakmenėjo: prie jo stalo sėdėjo antikinė grožio deivė!

Laris pasitrynė akis.

Deivė nusišypsojo, pasidarydama dar puikesnę.

- Jums reikalingas inspektorius Holtas? - melodringai ištare ji. - Jis dar neatvyko.

- Ką jūs sakote? - savo ruožtu paklausė Holtas, dėdamas ant stalo Stiuarto daiktus.

- Tai ponui inspektoriui?

Laris linktelėjo.

Apsidairęs kampe ant staliuko jis pamatė didelį stiklinį ąsotį su pienu ir puodelį.

- Kam gi tas pienas?

- Matote, - pasakė mergina, - misteris Holtas - pagyvenęs žmogus, labai silpnos sveikatos. Seras Džonas Hezonas įsakė jo atvykimo proga išvirti dietinės sriubos ir užvirinti pieno. Sriubos aš čia, deja, išvirti negalėjau, o pieno nupirkau.

Laris nusikvatojo.

- Aš ką nors padariau ne taip?

- Nupiepęs seniokas Holtas - tai aš. Komisaras pajuokavo. Žinoma, tai ne aukščiausios klasės humoras, bet toks jau jo stilius. O dabar prašau pakviesti senutę mis Vord, man reikia dirbti.

- Mis Diana Vord kaip tik stovi priešais jus.

Inspektorius apstulbo, o po akimirkos nusikvatojo:

- Mes abu - nelaimės draugai. Pono Hezono aukos. Aš labai džiaugiuosi su jumis susipažinęs, ir, tiesą sakant, jaučiu palengvėjimą.

- Aš irgi, - atsakė deivė ir pasuko prie savo stalo.

Laris palydėjo ją susižavėjusiu žvilgsniu:

- Aš labai džiaugiuosi, kad nepatekau į Monte Karlą!

Mis Vord pastebėjo jo žvilgsnį ir lengvai nuraudusi tarė:

- Tikriausiai kibsime į darbą, pone inspektoriau. Nuo ko pradėsime?

Holtas paėmė žuvusiojo grandinėle.

- Rašykite protokolą.

- Diktuokite. Aš pasiruošusi.

- Daiktų, rastų prie Gordono Stiuarto lavono, apžiūros protokolas...

- Vargšas misteris Stiuartas! - pratarė mergina. - Aš anksčiau dirbau sesele aklųjų ligoninėje, ten teko matyti daug žmogiškųjų kančių, bet tai, kas atsitiko jam...

- Jums patinka dirbti Skotland Jarde?

- Labai! Seras Džonas sako, kad manęs laukia puiki karjera.

- Ir vis dėlto šis darbas visiškai netinka moteriai, - pasakė

Laris.

- Ką rašyti toliau, misteri Holtai?

Inspektorius diktavo:

- Grandinėle iš aukso, kurios ilgis...

Jis pridėjo liniuotę.

- Dvylika su puse colio. Viename jos gale pritvirtintas žiedas su auksiniu vamzdeliu pieštukui. Pieštuko nerasta.

- Taip, - pasakė mis Vord. - Aš specialiai klausiau apie tai seržanto, kuris atnešė daiktus. Ir drožimo peiliuko taip pat nerasta...

Seklys nustebęs pasižiūrėjo į merginą.

- Iš kur jūs žinote, kad Stiuartas turėjo peilį?

- Žiedas grandinėlės gale pernelyg didelis, kad būtų skirtas vien tik pieštukui laikyti. Įsižiūrėkite: ant jo yra dar mažas žiedelis peiliukui.

-
- O gal ten kabėjo mundštukas, - paerzino Laris.
 - Vyrai ant grandinėlės dažniau nešiojasi mažą peiliuką, negu mundštuką. Be to, jie nebūtų nuplėšę mundštuko...
 - Kas tokie "jie"?
 - Stiuarto žudikai. Jiems reikėjo atimti iš jo viską, kuo jis būtų galėjęs gintis.
 - Jūs manote, kad jį nužudė?
 - Žinoma.
 - Kas ir kodėl?
 - Kol kas nežinau. Tikiuosi, kad tai išsiaiškinsime drauge.
 - "Velniai griebtų! - pamanė Laris. - Ji ne tik graži, bet ir protinga. Man sekasi!"
 - Mis Vord, užbaikite protokolą pati, - paprašė Holtas, - žvilgtelėjęs į laikrodį. - Aš baiminuosi, kad liudininkas gali kur nors išeiti, o man reikia kaip galima greičiau pasišnekėti su juo. Kelintą valandą jūs paprastai einate namo?
 - Tvirtai laikausi taisyklės: ne vėliau kaip antrą valandą nakties.
 - Aš niekada dar nebuvau sutikęs tokios merginos kaip jūs! - susižavėjęs tarė Laris.
 - Diana paraudo ir nuleido akis.

Trečias skyrius

- Pasprukęs nuo Holto, Fredas atidavė savo lagaminą į saugojimo kambarą ir pasuko į "Grinvičio draudimo bendrovės" kontorą.
- Jau uždaryta, sere, - pasakė jam portjė. - Ateikite rytoj, devintą valandą ryte.
 - Daktaras Džedas dar čia?
 - Jis dirba savo kabinete. Šeimninkas nemėgsta, kai jam kas nors trukdo.
 - Ta-a-aip? - nutęsė Fredas. - Pasakykite jam, kad misteris Volteris Smitas nori su juo pašnekėti.
-

Po poros minučių portjė sugrįžo, įleido Fredą ir pakvietė jį į liftą.

- Jums seniai laikas mane įsidėmėti, - pasakė Grogenas. - Paskutiniu metu aš čia dažnai būnu...

- Galbūt jūs ateidavote ne mano budėjimo laiku, sere. Tikriausiai jūs buvote misterio Devido draugas?

- Ne... gaila...

- Tai šeimininko brolis. Prieš ketverius metus jis staiga mirė.

Visa tai Fredas puikiai žinojo. Būtent dėl šios mirties jis vos neprarado patikimo pajamų šaltinio. Pinigus jis, tiesa, gauna reguliariai, bet jei trūks daktaro Džedo kantrybė, užuot gavęs pinigų, Fredas gali ilgam atsidurti už grotų...

Jie įėjo į kabinetą.

- Nupirkite man cigarečių, Sedžentai, - pasakė daktaras.

Portjė išėjo.

Džedas apžvelgė svečią nuo galvos iki kojų ir patenkintas mandagiai tarė:

- Sėskite, niekše! Jūs, žinoma, atėjote savo mėsos gabalo?

Stefanas Džedas turėjo Heraklio figūrą, gražų, švytintį veidą ir puikią, aukštą kaktą.

- Taip, daktare, - atsakė Fredas ir įsitaisė kėdėje.

Džedas linktelėjo ir pradėjo raustis kišenėse ieškodamas cigarečių.

Fredas išsitraukė savo portsigarą, bet Stefanas atsisakė:

- Dėkoju, misteri Grogenai, bet aš neimu cigarečių iš jūsų profesijos žmonių.

- Ką tai reiškia? - sumurmėjo Fredas. - A-a... jūs manote, kad noriu jus užmigdyti?

- Kiek aš prisimenu, jūs bjauritės čekiais? - paklausė Stefanus.

- Jūs teisus.

Džedas priėjo prie seifo ir išėmęs iš jo paką pinigų pasakė:

- Jūs veltui taip atidžiai žiūrite, bičiuli. Aš čia niekada nelaikau pinigų. Išskyrus tuos atvejus, kai moku duoklę šantažuotojams.

Fredas susiraukė.

- Man priklausančią duoklę jūs jau išmokėjote.

Stefanas metė pinigus ant stalo ir pradėjo vartyti mažą užrašų knygelę.

- Jūs atėjote trimis dienomis anksčiau, negu susitarėme, - tarė jis.

- Jūsų atmintis nuostabi, daktare! Aš iš tiesų atėjau anksčiau, kadangi turiu skubiai važiuoti į Ničą, į dalykinį pasimatymą, - atsakė Fredas, kaišiodamas pinigus po kišenės.

Daktaras Džedas vėl atsisėdo prie stalo ir susimąščiusiu žvilgsniu žiūrėdamas į Fredą tarė:

- Tik didžiausias pasaulyje kvailys gali kentėti jūsų prievartavimą! Bet aš tai darau tik iš pagarbos brolio atminimui...

- Jūsų brolis pramogavo žudydamas žmones Monpeljė! Aš jam padėjau pasprukti iš teisingumo rankų, nors turėjau jo nusi kaltimo įrodymus, taigi manau, kad turiu teisę į nedidelį apdovanojimą už savo kuklumą.

- Jūs - akiplėšiškiausias sukčius! Įsivaizduokite, kad man nepavyko gauti šių pinigų. Tada aš jus...

Stefanas nusijuokė.

- Tai jums neduotų jokios naudos, - pasakė Fredas. - Aš viską esu surašęs...

- Ir kur tie užrašai?

- Pas mano "biurokratą".

- Pas advokatą?

- Žinoma. Taigi neskubėkite manęs atsikratyti! Turiu jums prisipažinti, kad aš iš pradžių netikėjau, jog jūsų brolis mirė. Maniau, jog tai paprasčiausiai miklus triukas, kad nereikėtų papurtyti kišenės. Tik perskaitęs nekrologą laikraščiuose ir pabuvojęs laidotuvėse aš patikėjau, kad jis tikrai mirė.

Džedas atsistojo.

- Tokio žmogaus garbė atsidūrė tokio niekšo kaip jūs rankose! Ir kaip Apvaizda gali tai leisti.

Stefanas apėjo aplink stalą ir niūriai iš viršaus pasižiūrėjo į Fredą.

Grogenas, kuris pinigų prievartavimu užsiėmė ne pirmą kartą, ramiai nusišypsojo.

- Tai buvo geriausias iš kada nors žemėje gyvenusių žmonių! - pasakė Džedas išbalusiu nuo susijaudinimo veidu. - Ir štai dėl tokio mėšlo kaip jūs...

Fredui nesuspėjus atsipeikėti stipri Džedo ranka sugriebė jį už apykaklės ir pakėlė nuo kėdės.

- Jūs iš proto išsikraustėte! - sušuko Grogenas, stengdamasis išsivaduoti.

- Ne piniguose esmė! Ne piniguose! - šaukė daktaras. - Vien tik mintis apie tai, kad jūs kiekvieną minutę galite apjuodinti gerą mano nelaimingojo brolio vardą, gali išvaryti iš proto!

Kairioji Stefano ranka stipriai tebelaikė Fredą už apykaklės, o dešinioji pakilo smūgiui.

- Ponai, aš jums sutrukdžiau? - Grogenas išgirdo pažįstamą balsą.

Tarpduryje stovėjo misteris Laris Holtas.

Jį pamatęs, Džedas paleido šantažuotoją.

- Su kuo turiu garbės kalbėtis?

- Inspektorius Holtas iš Skotland Jardo. Kas čia vyksta?

- Nieko, inspektoriau. Paprasčiausiai kvailas pokštas, - atsakė Stefanas. - Tikiuosi, ir jūs tai supratote, misteri Grogenai?

- Žinoma! Tai visiškai natūralu! Jeigu jūs neprieštarausite, aš einu...

Džedas šaltai linktelėjo.

Grogenas, bijojęs, kad daktaras išduos jį, o inspektorius tuoj pat areštuos, su palengvėjimu atsiduso.

- Kuo galiu būti naudingas, misteri Holtai? - pasidomėjo Džedas.

- Aš atėjau pas jus dėl Stiuarto bylos. Ką jūs apie tai žinote? Prašau papasakoti...

- Labai mažai, pone inspektoriau. Mūsų pažintis buvo grynai atsitiktinė: jo automobilis atsitrenkė į manąjį, ir aš buvau lengvai sužeistas. Jis užėjo pasiteirauti apie mano sveikatą. Aš jaučiausi gerai ir mes nuvažiavome į teatrą. Po antrakto aš jo nebemačiau...

- Ar jūs žinojote, kad Stiuartas labai turtingas?

- Neturėjau nė menkiausio supratimo. Aš žinojau tik tai, kad jis atvyko iš Kanados.

- Aš tikėjau, iš jūsų gauti daugiau informacijos. Juk jūs, ko gero, buvote vienintelis jo pažįstamas Anglijoje, - nusivylęs tarė Holtas.

- Aš pasakiau viską, ką žinau, - atsakė Džedas.
Tuo pokalbis ir baigėsi.

Ketvirtas skyrius

Laris sustabdė taksi ir nuvažiavo į lavoninę.

"Kodėl Fredas atsidūrė draudimo bendrovės direktoriaus kabinete? - galvojo jis pakeliui. - Ir ką gali reikšti ta keista scena, kurią aš mačiau? Matyt, čia slypi kažkokia paslaptis. Gaila, kad nėra laiko tuo užsiimti".

Lavoninėje Holtas apžiūrėjo Gordoną Stiuartą lavoną.

Viena jo ranka buvo mėšlungiškai suspausta į kumštį.

Laris atgniaužė negyvus pirštus ir tuoj pat išgirdo, kaip kažkas, lengvai skambtelėjęs, nukrito ant grindų.

Tai buvo sulaužyta originaliai apdailinta vyriška sąsaga: juo-dame emalės fone puikavosi smulkių deimantų raštas. "Stiuarto auksinės sąsagėlės buvo be piešinio", - prisiminė inspektorius.

Tolesnė kūno apžiūra nedavė jokios naudos. Paskui Holtas apžiūrėjo skenduolio drabužius.

Jie buvo gana netvarkingai sudėti į metalinės spintos stalčius.

Laris ištraukė marškinius ir juos išvyniojo.

Ant krūtinės matėsi melsvos dėmės.

- Panašu į cheminio pieštuko pėdsakus, - sušnibždėjo seklys ir, greitai išvertęs marškinius į išvirkščiąją pusę, perskaitė:

"Laukdamas mirties, aš, Gordonas Stiuartas iš Kalgario (Kanada), visą savo turtą palieku vienintelei dukteriai Klarisai. Prašau teismą šį užrašą laikyti mano paskutiniąja valia.

Gordonas Stiuartas."

Toliau buvo jo žuvimo data, o žemiau matėsi dar viena eilutė, smarkiai nukentėjusi nuo vandens.

Laris pakėlė marškinius arčiau šviesos ir sunkiai perskaitė:

- ma... nuvil... į spą...

- Viešpatie, kada gi mūsų sekliai išmoks dirbti? - sušuko Laris. - Juk sąsaga ir raštelis turėjo gulėti ant Džono stalo dar iki mano atvykimo!

Kai inspektorius grįžo į 47-ąjį kambarį, mis Vord tebebuvo ten.

Holtas parodė jai savo radinius.

- Dabar mes - misterio Stiuarto valios vykdytojai, - pasakė ji, perskaičiusi paskutinįją velionio valią.

- O šią sulaužytą sąsagą aš radau jo rankoje.

- Tai žudiko nuosavybė: juk auksinės kanadiečio sąsagos tebėra vietoje.

- Taip, dabar nebegali būti jokių abejonių: jį nužudė. Iš pradžių paskandino, o paskui numetė kūną pakrantėje. Jei lavonas būtų rastas valanda vėliau, niekam ir į galvą nebūtų atėję, kad jis ne skenduolis.

- Jūs ką nors įtariate? - paklausė mis Vord, pildama pieną į puodelius.

- Taip.

- Ką?

- Save.

- Kuo? - nustebo mergina.

- Tuo, kad greitai surasiu žudiką. Imkimės darbo.

Jie išgėrė pieną, paskui mis Vord nurinko ir suplovė indus.

Holtas tuo metu paskambino į Skotland Jardo ryšių tarnybą:

- Užrašykite specialios depešos stenogramą. Pasiruošėte?

Diktuuju:

"Policijos prefektui, Kalgaris, Kanada.

Praneškite Kalgario gyventojų Gordonu Stiuarto žmonos ir dukters duomenis. Inspektorius Holtas.

Skotland Jarda, Londonas, Didžioji Britanija. Pabaiga."

Laris padėjo ragelį ir paklausė:

- Jūs užbaigėte protokolą?

- Beveik, - tarė Diana.

- Kas dar liko?

- Popierėlis.

- Rašykite: vientisa popieriaus juostelė, pusantrą colio pločio, - pradėjo diktuoti Laris, - be įrašų. Matosi tik smulkios skylutės, tikriausiai išbadytos smeigtuku.

- Leiskite pasižiūrėti, - staiga susijaudinusi pertraukė jį Diana.

Inspektorius ištiesė jai popierėlį.

Mergina padėjo juostelę ant stalo ir pradėjo ją lyginti pirštų galais.

- Tai Brailio sistema padarytas įrašas, - po minutės įsitikinusi pasakė mis Vord. - Aš skaitysiu, o jūs rašykite.

Laris paėmė parkerį ir lapelį popieriaus, akimirksniu tapdamas savo sekretorės sekretoriumi.

Diana iš lėto parodė žiūri perskaite:

J...I... N...U...Ž...U...D...Ė... N...E...G...Y...V...O...S...
L...O...N...D...O...N...O... A...K...Y...S.

Penktas skyrius

Laris ir Diana, savo atradimo apstulbinti, žiūrėdami vienas į kitą ilgai tylėjo.

Ką galėjo reikšti mįslingi, gąsdinantys žodžiai, kuriais staiga prabilo atrodęs tuščias popierius?

- Kažkokia mistika, - sušnibždėjo Diana.

- Brailio sistema - tai aklujų alfabetas? - paklausė Holtas.

- Taip. Aš juk dirbau aklujų ligoninėje.

- Ar jūs nelabai gerai pažįstate tą abėcėlę, ar ir aklieji skaito taip pat lėtai, kaip jūs dabar?

- Aklieji rašydami naudoja trafaretą. Tas, kuris rašė šį raštelį, trafareto po ranka neturėjo, todėl ir perskaityti jį buvo labai

sunku: figūros iš taškelių, reiškiančios raides, yra netaisyklingos formos.

- Stiuartas nebuvo aklas. Ar jis galėjo mokėti aklujų abėcėlę?

- Nedaugeliui matančiųjų ji žinoma. Juk daug patogiau naudotis normalia.

- Bet juk jūs mokate... gerai, kuo jis tai galėjo parašyti?

- Aklieji paprastai nešiojasi trafaretą ir į adatą panašų daikčiuką.

- Trafareto rašiusysis neturėjo. Daikto, panašaus į adatą, pas Stiuartą taip pat nerasta.

Laris sukryžiuo rankas ties krūtine ir pradėjo vaikščioti po kambarį.

- O ar negalėjo jis tuos žodžius išbadyti savo pieštuku? Jūs radote pieštuką? - paklausė mergina.

- Neradome... Paklauskite, vis dėlto tai rašė ne Stiuartas! Dabar aš esu tuo tikras!

- Kodėl?

- Pirmiausia, viską, ką norėjo, jis galėjo parašyti ant marškinų. Antra, jis nebuvo aklas ir vargu ar mokėjo aklujų abėcėlę. Trečia, esančiose popieriuje skylutėse nematyti pieštuko grifelio pėdsakų, o kuo dar jis būtų galėjęs išbadyti tas skylutes?

- Išvados gana įtikinančios, - linktelėjo mis Vord.

- Taigi aš leisiu sau padaryti dar vieną, ne mažiau įtikinančią išvadą: jau vėlu ir jums laikas namo. Aš iškviesiu mašiną...

- Nereikia, - pertraukė mergina. - Aš gyvenu vos už poros žingsnių nuo čia.

- Tada aš jus palydėsiu.

- Jūs ruošiatės tai daryti kiekvieną vakarą?

- Jei jūs neprieštarosite...

... Ryte iš Kanados atėjo telegrama:

"KALGARIO (KANADA) GYVENTOJAS GORDONAS STIUARTAS NIEKADA NEBUVO VEDEŠ IR NETURĖJO VAIKŲ TŠK POLICIJOS PREFEKTAŠ DŽONAS MORTONAS."

Šeštas skyrius

- Eilinė Gordono Stiuarto mįslė! - sušuko Laris. - Likus minutei iki mirties, žmogus rašo testamentą neegzistuojančiai dukteriai!

- Sakoma, kad mirties akivaizdoje žmogus nemeluoja, - pabrėžė Diana. - Kam jam reikėjo išsigalvoti, kad turi dukterį?

Holtas perėjo per kabinetą ir atsisėdo prie stalo.

- Šiaip ar taip, aišku viena - jis nebuvo vedęs. Kalgario miestelis nedidelis - aš teiravausi - ir visi jo gyventojai pažįsta vieni kitus. Slapta santuoka ten praktiškai neįmanoma.

- O gal jis buvo slaptai susituokęs Anglijoje?

- Pirmiausia reikia išsiaiškinti jo kasdieninių vizitų į bažnyčią priežastį. Važiuojame į Beverli Menorą!

Kai jie tarnybine mašina važiavo Londono priemiesčiu, Diana paklausė:

- Ar jūs atkreipėte dėmesį į tai, kad popierėlis su įrašu Brailio sistema išmirkęs vandenyje nevienodai - vienas jo galas šviesesnis už kitą?

- Žinoma. Ir kokia jūsų išvada? - pasidomėjo Laris.

- Popierėlis buvo įdėtas į misterio Stiuarto kišenę po to, kai jo kūnas buvo ištrauktas iš vandens.

- Kodėl žudikui reikėjo tai daryti?

- Kad suklaidintų policiją.

- Jūs tapsite puikia sekle, mis Vord.

- Kodėl jūs taip liūdnai tai sakote?

- Aš nesu matęs nė vienos moters, kuri, pradėjusi dirbti policijoje, būtų nepraradusi moteriškumo.

- Aš galėčiau įsižeisti, - nusišypsojo Diana. - Tačiau vis dėlto jūsų žodžius vertinu kaip avansu pasakytą komplimentą: vadinasi, aš būsiu pirmoji, kuriai tai pavyks!

... Beverli Menore jie paliko mašiną prie įėjimo į kapines ir nuėjo į bažnyčią pėsčiomis.

Netoli nuo bažnyčios du darbininkai ant kažkieno kapo sta-

tė paminklą. Tai buvo masyvus marmuro akmuo, kuriame puikavosi gražios paaukuotos raidės.

- Žiūrėkite! - sušuko Diana.

Holtas priėjo prie paminklo ir perskaitė saulės šviesos nutviekstą įrašą:

“MARGARITOS STIUART,
GORDONO STIUARTO IŠ KALGARIO (KANADA),
ŽMONOS,
MIRUSIOS
1899 METŲ GEGUŽĖS 4
IR JŲ VIENINTELĖS DUKTERS
DŽEINĖS,
GIMUSIOS 1899 METŲ GEGUŽĖS 4
IR MIRUSIOS 1899 METŲ GEGUŽĖS 4,
ATMINIMUI
TEGU ILSISI RAMYBĖJE!”

- Testamente parašyta apie vienintelę dukterį Klarisą, - sukūrėtas sumurmėjo Holtas.

- O čia parašyta, kad vienintelė jo duktė mirė prieš daugelį metų.

- Bet Klarisa turi būti gyva, jeigu jai skiriamas palikimas!

- Margarita mirė gimdydama savo vienintelę dukterį Džeinę. Vadinasi, Klarisą pagimdė kita Gordono Stiuarto žmona, - pasakė Diana.

- Aš vis labiau žaviuosi šia byla! Jis nebuvo vedęs - ir štai jo žmonos kapas, neturėjo vaikų - ir štai jo dukters kapas; be šios vienintelės dukters, yra ir kita vienintelė duktė, vadinasi, galbūt yra ir antroji “nevedusiojo” Gordono Stiuarto žmona! Eime į bažnyčią. Išklausinėsime kunigą...

- Ir jis tikriausiai užmins mums naujų mįslių, - pasakė mergina.

... Laris prisistatė kunigui ir paklausė:

- Ką jūs žinote apie kanadietį, vardu Gordonas Stiuartas?

- Mūsų kapinėse palaidota jo žmona ir duktė. Keletą dienų

jis ateidavo čia kasdien ir užsakydavo mišias už jų sielų ramybę. Bet paskutiniuoju metu jo nematyti...

- Kas buvo jo žmona?
- Mūsų žemietė Margarita Vilson.
- Juos sutuokėte jūs?
- Taip. Jam kas nors atsitiko?
- Jis paskendo.

Kunigas persižegnojo.

- Kodėl jis, išvykdamas į Kanadą, žmoną paliko čia? - tęsė Holtas.

- Misteris Gordonas buvo labai nervingas žmogus. Jis buvo išauklėtas taip, kad labai bijojo savo tėvo, stambaus Kanados žemvaldžio. Išvykdamas jis sakė, kad važiuoja vienas tam, kad paruoštų tėvą susitikimui su nuotaka. Stiuartas manė, kad tėvas nesusivaldys ir pakels triukšmą: Margarita buvo našlaitė, neturinti nei artimųjų, nei pinigų. Jis ruošėsi greitai grįžti ir pasiimti žmoną...

- Ir atvyko tik po dvidešimties metų?

- Žmogaus prigimtis netobula. Stiuartas nepapasakojo tėvui apie savo santuoką. Ir netgi nutraukė susirašinėjimą su žmona, kad nekiltų jokių įtarimų...

- Apie mirusiuosius nedera taip šnekėti, bet šis poelgis nebuvo padorumo viršūnė, - pastebėjo mis Diana Vord.

- Jūs teisi, - pasakė kunigas. - Tačiau, reikia pripažinti: Gordonas Margaritai paliko daug pinigų ir jai niekada nieko netrūko. Misteris Stiuartas, išsivadavęs iš tėvo valdžios po jo mirties, iš karto išvažiavo pas žmoną. O ji tuo metu jau daugiau nei dvidešimt metų buvo kape: vargšėlė mirė gimdydama. Gordonas užsakė daugybę mišių ir pastatė brangų paminklą. Jį graužė sąžinė.

- Vadinasi, Gordonas Stiuartas apie savo žmonos mirtį sužinojo tik prieš keletą savaičių?

- Taip.

- Ar jis galėjo turėti dar vieną žmoną?
- Dieve mano! Jis juk nebuvo mormonas!
- Ir jis turėjo tik vieną dukterį?
- Vieną, - linktelėjo kunigas.
- O kas tokia Klarisa Stiuart?

- Aš žinau tik tai, kad jūs ne pirmasis užduodate man šį klausimą.

- O kas jūsų apie ją klausė? - akimirksniu suklušo Holtas.

- Kažkoks ponas, atvažiuojęs mašina iš Londono.

- Ką jūs apie jį žinote?

- Nieko.

- Kaip jis atrodė?

- Visiškai paprastai.

- Ūgis?

- Gana aukštas.

- Veidas?

- Negaliu pasakyti nieko konkrečiau. Jo skrybėlė buvo nuleista ant kaktos, akis slėpė akiniai, o smakras buvo uždengtas šaliku.

- Kada jis buvo čia?

- Dienos neprisimenu. Prieš keletą dienų.

- Ar jūs pastebėjote jame ką nors ypatingo, išskiriančio jį iš kitų žmonių?

- Taip.

- Kas tai buvo?

- Trūko vieno kairiosios rankos piršto.

Važiuojant atgal Laris garsiai svarstė:

- Kanadoje žmonos ir vaikų jis neturėjo. Čia buvo viena žmona ir viena dukra, apie kurių mirtį jis sužinojo prieš kelias savaites. Per tą laiką jis niekaip negalėjo suspėti susituokti antrą kartą ir įsitaisyti dukterį. Tai kas gi vis dėlto Klarisa Stiuart?

- O gal Margarita pagimdė dvynes? Motina ir viena duktė mirė ir buvo palaidotos vietinėse kapinėse. O Klarisa išliko gyva. Tik kaip to nesužinojo miestelio gyventojai? Juk tada ir kunigas žinotų apie jos egzistavimą: mažame miestelyje nieko nenuslėpsi.

- Ligoninės ten nėra, taigi Margarita greičiausiai gimdė mieste. O antrąjį kūdikį galėjo paprasčiausiai pagrobti, pamatę, kad motina mirė... Genialu! - ištarė Laris, susižavėjęs žiūrėdamas į Dianą. - Kai jūs tapsite Vyriausiuoju policijos komisaru, priimsite mane nors savo sekretoriumi, gerai?

- Pagalvosiu, - nusišypsojo mergina.

Septintas skyrius

“Švytintis Fredas” vaikščiojo po naktinį Londoną mąstydamas apie tai, kaip jam iš Džedo išreikalauti pinigų iš karto už kelerius mėtus ir su jais išmauti į Monte Karlą.

Nuo minties apie pinigų jo dėmesį galėjo atitraukti tik moterys: Grogenas buvo donžuanas.

Pamatęs, kad priešais jį eina nepaprastai graži mergina, Fredas sustojo, kilstelėjo skrybėlę ir ištarė įprastą frazę:

- Mes, atrodo, kažkur buvome susitikę?

Gražuolė praėjo pro šalį netgi nežvilgtelėjusi į jį.

- Na, ką gi, susipažinsime kitą kartą, - sumurmėjo Grogenas.

Jis užsidėjo skrybėlę ir žibintų apšviesta gatve nužingsniauvo tolyn.

Mis Dianai Vord tai buvo įprasta - vyrai dažnai ją užkalbindavo gatvėje, tad ji seniai nebekreipė į tai dėmesio; ji, kaip tikra anglė, nesileisdavo į kalbas su kiekvienu sutiktuoju.

Mergina įėjo į savo laiptinę ir tamsiais laiptais pakilo į trečią aukštą.

Vienoje rankoje ji laikė raktą, o kitą ištiesė į priekį, kad apčiuoptų raktą skylutę. Staiga ji suriko, pajutusi šiurkštų vyriško palto audinį.

Tą pačią akimirką galinga ranka užspaudė jai burną.

Diana pamėgino išsivaduoti, bet greitai suprato, kad tai beprasmiška.

Išsitraukusi iš rankinės pistoletą, ji iššovė.

Ją spaudusios rankos atsileido, ir kažkas nematomas šuoliais nulėkė laiptais žemyn.

Mis Vord nusivijo bėglį.

Išbėgusi pro paradines duris, Diana greitai apsidairė.

Gatvė buvo tuščia.

Tik pro šalį pravažiavo furgonas, ir išilgai gretimo namo fasado lėtai slinko aklasis, geležiniu lazdelės antgaliu stuksendamas į šaligatvį.

... Tą vakarą Laris namo grįžo anksčiau, negu buvo numatęs, ir ne itin geros nuotaikos: mat Diana nepanoro, kad jis palydėtų ją namo.

- Sani, - pasakė jis tarnui, - Londonas - siaubingas miestas.
- Aš irgi taip galvoju, sere.

- Bet netgi jame yra šviesos šaltinis, pagyvinantis niūrų gyvenimo paveikslą.

- Visiškai teisingai, sere. Aš irgi mėgstu vaikščioti į kiną.

- Į kiną! - sušuko Laris. - Kokį kiną? Aš šneku apie dvasinę šviesą!

- Gal norėtumėte viskio, sere? - paklausė Sanis, kuris mėgo šnekėti apie realesnius dalykus.

- Eikite velniop.

- Aš nežinau, kokių adresu, sere.

- Tada eikite į savo kiną.

- Negaliu, sere.

- Kodėl?

- Paskutinysis seansas jau prasidėjo, sere.

Laris atsiduso.

- Gerai, duokite viskio.

- Klausau, sere.

Holtas atvertė aplanką su Stiuarto byla ir pasinėrė į apmąstymus: geriausias vaistas nuo ilgesio yra darbas.

Kažkas pasibeldė į duris.

Sanis tuoj pat atidarė jas.

Įėjo Diana.

- Kas atsitiko? - sušuko Laris. - Sėskitės ir pasakokite!

Mergina atsėdo ant sofos:

- Mane tamsioje laiptinėje užpuolė nepažįstamas vyriškis.

- Dieve mano! Ką gi jis padarė?

- Pabėgo.

Sanis atnešė viskio.

- Išvirkite kavos, - paliepė jam Holtas.

- Ir eiti į kiną, sere? - reikšmingai paklausė tarnas.

- Dar vienas žodis - ir aš jus pasiūsiu ieškoti adresu, kurio jūs nežinote, - sušnypštė Laris.

- Suprantama, sere. Tuoju pat atnešu kavą.

Tarnas išėjo į virtuvę.

- Prašau papasakoti smulkmenas.

Mis Vord papasakojo inspektoriui tai, kas skaitytojui jau žinoma, ir pridūrė:

- Durys buvo neužrakintos.

- Kaš nors pavogta?

- Ne. Aš apžiūrėjau visą kambarį. Mano manymu, viskas tebėra savo vietose. Ir netgi kai kas atsirado.

- Vagis įsibrovė į butą, kad paliktų jums dovaną? Mis Vord, dabar ne laikas juokauti!

- Aš šneku visiškai rimtai, - atsakė Diana, išimdama iš rankinės į medžiaginių piloto šalną panašų daiktą.

- Be to, aš radau didžiulį krepšį. Tokiuose londoniečiai neša skalbinius į skalbyklą. Žinote?

- Taip. Ką jūs dar radote?

- Tai viskas.

Laris paėmė šalną ir jį apžiūrėjo.

- Prisisunkęs chloroformo, - pasakė jis, užuodęs pažįstamą kvapą. - To būtų pakakę norint apkvaitinti jus tam tikrą laiką. Ką jūs dar pastebėjote?

- Kai išėjau į gatvę, pro šalį pravažiavo sunkus furgonas su užrašu "Skalbykla". Beje, vietoje antrosios "k" buvo "ch".

- Panašu, kad jus norėjo pagrobti. Bet nejaugi tas žmogus ant laiptų buvo vienas? Krepšys didelis ir vienam jį tempti būtų buvę sunku...

- Jis nepaprastai stiprus. Aš tikrai tai žinau, kadangi pabuvojau jo gniaužuose. Jis būtų galėjęs mane nunešti krepšyje ir be kitų pagalbos.

- Kas ir kodėl norėjo jus pagrobti?

- Neturiu supratimo.

Sanis patiekė kavą, prieš įeidamas garsiai kostelėjęs koridoriuje.

Holtas piktai pasižiūrėjo į tarną.

- Ar reikia cukraus, mis? - paklausė Sanis, dėliodamas puodelius, kavinuką ir cukrinę.

- Ne visos damos arbatą geria su cukrumi, - tęsė tarnas, - kadangi bijo pastorėti.

- Man tai negresia, - nusišypsojo Diana ir paėmė cukrų.

- Jūs teisi, mis, - maloniai sutiko Sanis.

Laris vienu mauku ištuštino puodelį ir palaukė, kol viešnia išgers savąjį.

- Eime, aš jus palydėsiu, - pasakė seklys. - Jeigu, žinoma, jūs neprieštaraujate...

Užsidedęs kišeninį žibintuvėlį, inspektorius atidžiai apžiūrėjo visas laiptų, vedančių į mis Vord butą, pakopas.

Po to taip pat kruopščiai ištyrinėjo duris, butą ir krepšį.

- Diana, dar kartą patikrinkite, ar iš jūsų buto kas nors nedingo. Būkite labai atidi.

Po ilgos apžiūros mergina pasigedo spintoje kabėjusio palto ir skrybėlės.

- Kokios spalvos buvo paltas?

- Žalias.

- O skrybėlė?

- Aukso spalvos.

- Ar šiais drabužiais jūs vilkėdavote eidama į Skotland Jarda?

- Taip. Iki pat jūsų atvykimo. Tada kaip tik atšilo, ir aš...

- Po velnių! - sušuko inspektorius. - Reikia tučtuojau ten paskambinti!

- Aš neturiu telefono.

- Kur artimiausias automatas?

- Prie kaimyninio namo.

- Eikite su manimi, aš nenoriu palikti jūsų vienos. Greičiau! Jie bėgte nubėgo iki telefono automato.

Laris surinko numerį ir, vos kitame gale pakėlė ragelį, skubiai prabilo:

- Tai inspektorius Holtas. Ar buvo šiandien darbe mis Vord?

- Buvo, - atsakė budėtojas.

- Kada?

- Ryte. Drauge su jumis, inspektoriau. Ir jūs kartu su ja išėjote...

-
- O po to ji nebuvo atėjusi?
 - Atrodo, buvo užėjusi apie vidurdienį.
 - Ilgam?
 - Maždaug valandai. Kas nors atsitiko, mister Holtai?
 - Tuo pat atvažiuosiu ir išsiaiškinsiu, - atsakė Laris ir pakabino ragelį.
 - Dieną Skotland Jarde manęs nebuvo: mes tuo metu važiuo-
vome į Beverli Minorą! - sušuko mergina.
 - Vadinasi, ten buvo kita moteris, apsivilkusi jūsų paltu ir
užsidėjusi jūsų skrybėlę!
 - Jie nuskubėjo į 47-ąjį kambarį.
 - Apžiūrėjęs spyną, Laris įsitikino, kad viešnia darbavosi vis-
rakčiu.
 - Iš kabineto niekas nebuvo dingę, išskyrus raštelį Brailio sis-
tema, kuriame buvo parašyta:
 - “JŲ NUŽUDĖ NEGYVOS LONDONO AKYS”.**

Aštuntas skyrius

- Ak, jei aš turėčiau jos pirštų atspaudus! Bet ji greičiausiai
darbavosi su pirštinėmis, - pasakė inspektorius. - Žmonės, taip
vikriai prasmukę į Skotland Jarda, vargu ar galėtų šitaip apsižiop-
linti.
 - Ir vis dėlto jie privalėjo padaryti šią klaidą, - atsiliepė Dia-
na.
 - Kodėl?
 - Gordono Stiuarto daiktus aš laikau sunkiai atidaromoje dė-
žutėje su visiškai lygiais stiklais. Taigi šiai moteriai teko nusiimti
pirštines, kad atidarytų dangtelį.
 - Nedelsdama nuneškite dėžutę į daktiloskopijos laboratorii-
ją, - nurodė inspektorius, eidamas prie telefono.
 - Ji tikriausiai uždaryta: juk jau vėlu.
 - Nieko. Tuo atidarys. Palaukite manęs ten...
 - Laris surinko Hezono numerį ir pasakė:
-

- Džonai, mano darbo spinta apiplėšta. Teks iškviesti policiją.

- Aš sužavėtas tavo humoro, - atsakė komisaras. - Kas dingo?

- Beveik nieko. Stiuarto popierėlis. Tas pats, kuriame tu neradai jokių įrašų.

- Na ir...

- Man reikia tavo pagalbos.

- Sakyk.

- Reikia skubiai iškviesti ką nors iš daktiloskėpijos skyriaus, ką nors, gyvenantį netoli Skotland Jardo. Yra pirštų atspaudai.

- Tu darbe?

- Taip.

- Po penkių minučių Robertas bus savo skyriuje. Nešk atspaudus.

- Jie jau ten.

Holtas atsisveikino ir padėjo ragelį.

Po to nusileido pas budėtoją.

Šis nepranešė nieko naujo.

... Skotland Jardo tarnautojai įeidami pasako savo vardą ir kambario, kuriame jie dirba, numerį...

Mis Vord, kaip paprastai, pasakė savo vardą ir 47-ąjį numerį...

Budėtojui nekilo jokių įtarimų...

“Gerai, - pamanė Holtas. - Reikės pareikšti susižavėjimą Džono leidimų sistema”.

Laris nuėjo į operatyvinę grupę ir įsakė seržantui Harvėjui:

- Palydėkite mis Vord namo ir saugokite jos butą iki ryto.

Užduotis aiški?

- Taip, inspektoriau Holtai!

- Eikite su manimi.

Daktiloskėpijos laboratorijoje Robertas jau apžiūrinėjo dėžutę.

Diana sėdėjo greta ir susidomėjusi stebėjo jį.

- Mis Vord, - kreipėsi į ją Holtas. - Jau vėlu. O gal geriau sakyti “anksti”? Jūs sakėte, kad tvirtai laikotės taisyklės: neužt-

rukti darbe ilgiau kaip iki antros valandos nakties. Seržantas pa-
lydės jus namo.

Mergina bandė protestuoti, bet inspektorius buvo neperkal-
bamas.

Diana ir Harvėjus išėjo.

- Jūs kol kas pasnauskite savo kabinete, - pasakė Robertas. -
Kai tik baigsiu, iš karto atnešiu tyrimo rezultatus.

Laris sutiko.

Po poros valandų daktiloskopijos specialistas pažadino jį.

- Viskas? - paklausė Holtas.

Robertas linktelėjo.

- Man pavyko. Galėjo užtrukti gerokai ilgiau.

- Kas gi tai?

- Feni Veldon.

- Kas apie ją rašoma kartotekoje?

- Du kartus sėdėjo kalėjime.

- Už ką?

- Ji - gera artistė. Vaidino visiems pažįstamas aukštuomenės
damas ir taip visų akyse grobė brangenybes.

Inspektorius pašoko.

- Jos adresas?

- Londonas, Koremo gatvė, 280.

- Ačiū, Robertai! Labos nakties.

Inspektorius surado nusikaltėlės butą, bet ten nieko nebuvo.

... Feni parvažiavo prabangiu automobiliu dešimtą valandą
ryto.

Nesuspėjo ji įeiti į namą, kai misteris Holtas paėmė ją už
parankės ir mandagiai prabilo:

- Ar nenorėtumėte pasivaikščioti su manimi?

- Seklys? - paklausė ji.

- Lenkiuosi jūsų įžvalgumui, - atsakė Laris.

Skotland Jarde ji buvo apieškota ir rankinėje surasta pen-
kiasdešimt svarų sterlingų.

Inspektorius nusivedė Feni į 47-ąjį kambarį.

Mis Vord jau buvo ten.

Laris pasiūlė areštuotajai atsisėsti ir pradėjo apklausą.

- Atvirai šnekant, policija visiškai nesuinteresuota tuo, kad visas pasaulis sužinotų, kaip mikli mergina apšvarino mano kabinetą. Mes pasiruošę užgniaužti šią bylą, jei jūs sąžiningai atsakysite į keletą klausimų.

- Kokių būtent?..

- Kas jus pasiuntė ir kam jūs perdavėte tai, ką pagrobėte?

Feni atsistojo.

- Siųskite mane į kamerą. Į tokius klausimus aš neatsakinėju.

- Kodėl?

- Gyventi man vis dar norisi. Geriau jau truputį pasėdėsiu pas jus.

- Sėdėti teks ilgai, Feni. Labai ilgai..

- Už bjauraus popiergalio vagystę? Nejuokinkite manęs!

- Už dalyvavimą Kanados milijonieriaus Gordono Stiuarto nužudyme.

- Pirmą kartą girdžiu tą vardą. Kuo dėtu, aš, jei kažkas jį nudėjo?

- Jūs pavogėte svarbų daiktinį įrodymą, kuris būtinas, norint surasti žudiką. Aš turiu pagrindą manyti, kad jus čia pasiuntė jis. Argi ne? Vadinasi, jūs - jo bendrininkė.

Diana rašė protokolą.

- Jei jūs norite mane pasodinti, tai surasite, už ką, - tarė Feni.

- Duodu žodį, kad būsite laisva, kai tik atsakysite į mano klausimus.

- O kodėl aš turiu tikėti jūsų žodžiu? Kas jūs toks?

- Aš inspektorius Laris Holtas.

- Tiesa? Parodykite dokumentus!

Laris nusišypsojo ir parodė pažymėjimą.

- Vadinasi, jūs tas žymusis Holtas? Jumis aš tikiu. Klauskite!

Feni vėl atsisėdo.

- Kas jus pasiuntė?

- "Didysis Džekas".

- Neprisimenu tokio vardo. Kas jis?

- Labai pavojingas žmogus. Jo bijo visas Londono nusikaltė-

lių pasaulis. Netgi stengiasi be reikalo neminėti jo vardo. Todėl jūs jo ir negirdėjote. Jis pasirodo tik naktimis arba tūršto ruko metu, o dieną lindi kažkokiame urve. Džekas aklas... jam taip patogiau. Anksčiau su juo dirbo dar du aklieji, bet vienas iš jų, šnekama, neseniai mirė. Mes vadinome juos "Negyvomis Londono akimis".

- Kada jūs susitikote su juo?

- Vakar.

- Ką jis sakė?

- Pasiūlė gerą pinigų sumą už popierėlį. Davė paltą ir skrybėlaite. Pasakė, ką ir kaip daryti.

- Kaip jį surasti?

- Šito niekas nežino. Jei jam kas nors reikalingas, jis ateina pats.

- Vakar jūs matėtės su juo dieną?

- Kaip bebūtų keista, taip.

- Kur?

- Ant Temzės kranto, netoli priepilaukos.

- Kokio jis ūgio?

- Didžiulis.

- Jis su barzda? - pasidomėjo Diana.

- Taip.

- Tai žmogus, užpuolęs mane ant laiptų, - pasakė mis Vord.

Laris linktelėjo ir tęsė apklausą.

- Popierėlį jūs perdavėte jam?

- Perdaviau.

- Kada ir kur?

- Toje pačioje vietoje, šianakt.

- Ką jūs žinote apie jo praeitį?

- Tik tai, kad jis kažkada gyveno "Aklujų prieglaudoje".

Inspektorius iškvietė policininką.

- Palydėkite mis Veldon prie išėjimo. Ji laisva.

- O mano pinigai?

- Štai jie. Paimkite.

Feni perskaičiavo banknotus.

- Man daug kartų sakė, kad jūs garbingas žmogus, misteris Holtai, - tarė ji ir nuėjo durų link.

-
- O mano paltas ir skrybėlė? - paklausė Diana.
 - Aš irgi pasielsiu su jumis garbingai, - atsakė Feni. - Kada ir kur juos atnešti?

Devintas skyrius

Feni išėjus, inspektorius ir sekretorė tylėjo klausiamai žiūrėdami vienas į kitą.

- "Didysis Džekas" mano bute lankėsi du kartus, - pagaliau tarė mis Vord.

- Pradžioje palto ir skrybėlės, o paskui - jūsų, - patvirtino misteris Holtas.

- Pagrobti raštelį jam buvo taip svarbu, kad jis netgi išėjo į gatvę dieną, pažeisdamas savo taisykles.

- Reikia paieškoti jo Skotland Jarde kartotekoje. Užsiimkite tuo tuoj pat.

- O jūs?

- Dėl visa ko nuvažiuosiu į "Aklųjų prieglaudą". Matyt, "Didysis Džekas" ten negyvena, bet patikrinti nepakenks.

Abu pakilo ir pasuko durų link.

Laris praleido Dianą pirmyn.

Ji išėjo.

Holtas jau norėjo eiti paskui ją, bet nespėjo: ties posūkiu stovėjo seras Džonas.

- Kokios naujienos? - paklausė komisaras.

- Popierėlį pavogė Feni Veldon.

- Tu ją suradai?

- Taip.

- Popierių gavai?

- Ne.

- Kodėl?

- Ji suspėjo jį perduoti bendrininkui.

- Kas jis?

- Kažkoks "Didysis Džekas".

-
- Pirmą kartą girdžiu šį vardą.
 - Aš irgi. Todėl ir paprašiau mis Vord pasirausti kartotekoje.
 - Kaip jis sužinojo tavo kabineto numerį?
 - Ar mažai žmonių pabuvojo čia apklausose? Bet kuris galėjo tai pasakyti.
 - Sutinku.
 - Beje, ar tau neatrodo, kad reikia keisti įleidimo sistemą? Kitaip tokios istorijos taps kasdieninės. Takelis pramintas.
 - Aš jau galvojau apie tai.
 - Jei tu neprieštarauji, aš važiuosiu ieškoti "Didžiojo Džeko".
 - Sėkmingos medžioklės, - palinkėjo Džonas.
 - Ačiū už senutę Vord, niekše! - atsakė Laris rakindamas 47-ojo kambario duris.
- Draugai nusijuokė ir pasuko į skirtingas puses.
- Holtas pasišaukė policininką ir jie nuvažiavo į "Aklųjų prieglaudą".
- Šios įstaigos direktorius, aukštas kunigas su tamsiais akimais, prisistatė taip:
- Mane vadina Džonu Dirbornu, ponai. Prašau jus sekti pas-kui mane.
- Ir jis nuėjo koridoriumi, baksnodamas priešais save lazdele.
- Atleiskite man už nelabai delikatų klausimą, - prabilo Laris, - nejaugi jūs irgi...
 - Aklas? Taip. Visiškai. O akinius nešioju iš savimeilės: man sako, kad su jais aš geriau atrodau, - atsakė direktorius.
- Misteris Dirbornas įvedė svečius į kabinetą ir pasiūlė atsistoti.
- Kuo galiu būti naudingas, ponai?
 - Sakykite, ar gyvena pas jus žmogus, vadinamas "Didžiuoju Džeku"?
 - Ne.
 - Ir anksčiau negyveno?
 - Bent jau nuo tada, kai aš čia atvykau. Bet galbūt jis gyveno čia anksčiau, kai dirbo mano pirmtakas, kuris užsiėmė tik ūkio reikalais ir visiškai nesidomėjo dvasine savo globotinių būseną. Tada čia gyveno daugybė niekšų.
-

- Ar galima apžiūrėti jūsų įstaigą?

- Prašau.

Prieglaudą sudarė keturi miegamieji ir viena bendra salė. Miegamuosiuose nieko nebuvo.

Salėje girdėjosi balsai, bet žmonių buvo neįmanoma įžiūrėti, kadangi viską dengė tiršti dūmų debesys.

Direktorius paniro į debesį ir po minutės sugrižo.

- Niekas iš aklujų apie "Didįjį Džeką" negirdėjo.

- O kas yra antrajame aukšte?

- Palata tų, kurių likimas dar žiauresnis, negu šių nelaimingųjų.

- Jūs leisite ten pakilti?

- Žinoma, - pasakė kunigas kiek paabejojęs. - Bet turėkite omenyje, kad ten jūsų laukia labai nemalonūs vaizdas. Vienas iš mano globotinių prarado dvasinę pusiausvyrą. Aš jau pranešiau apie jį į bepročių namus, bet jo niekaip nepaima...

Jis pakilo laiptais.

Mažame kambarėlyje esančioje lovoje gulėjo pagyvenęs žmogus, be perstojo besiginčijantis su nematomu pašnekovu.

- Vargšelis, - tarė policininkas.

Laris priėjo prie ligonio ir įsiklausė į jo žodžius.

- Be reikalo tu taip padarei, Džekai. Tave už tai pakars, - murmėjo akklasis. - Reikėjo palikti juos vienus murdytis tame purviname reikale.

Inspektorius paėmė senuką už rankos:

- Pasakyk man...

Lariui nespėjus pabaigti frazės, ligonis puolė į isteriją:

- Vėl? - šaukė jis. - Palikite mane ramybėje!

Holtas paleido aklojo ranką.

- Jis kliedi, - pasakė kunigas. - Jam atrodo, kad jį teisia už piktą pokštą, kurį kadaise iškrėtė savo bičiuliui.

- Tą bičiulį vadina Džeku?

- Taip. Labai įdomus mažas senukas. Norite su juo susipažinti?

- Ačiū. Mes tikriausiai eisime.

- Užeikite pas mus dažniau. Mes neišlepinti visuomenės dė-

mesio, turime daug problemų...

Direktorius ištiesė ranką.

Inspektorius su policininku pagarbiai ją paspaudė ir pasuko išėjimo link.

- Beje, - sustabdė juos misteris Dirbornas. - Gal jūs galėtumėte pasakyti man, kam jums reikalingas tas Džekas? Jei aš neatsakysiu savo globotiniams į šį klausimą, jie suės mane gyvą. Ak lieji labai smalsūs.

Laris keletą sekundžių patylėjo, apgalvodamas atsakymą.

- Viena moteris jį kaltina pasikėsiniu, - pagaliau tarė jis. - Viso labo.

Policininkas nustebęs pasižiūrėjo į inspektorių: Skotland Jarde nepriimta teikti informaciją pašaliniam.

Jie išėjo.

Ištiesęs ranką prie durų skambučio, stovėjo "Švytintis Fredas".

Pamatęs Larį, jis susigūžė ir vos nenusirito laiptais.

- Kas jums, Grogenai?

- Aš visada gerbiau jus už teisingumą, misterį Holtai, o jūs...

- Ką aš?

- Ruošiatės mane areštuoti be jokios priežasties!

- Iš kur jūs tai ištraukėte?

- Vadinasi, jūs manęs neareštuosite.

- Iki to laiko, kol vėl ko nors neiškrėsite.

- Garbės žodis?

- Taip.

- Misteri Holtai, ar galima pasišnekėti su jumis akis į akį?

Laris linktelėjo, po to davė ženklą policininkui, kad tas palauktų mašinoje, ir su Fredu nuėjo į šalį.

Grogenas ištiesė Holtui laišką.

- Kas tai?

- Prašau perskaityti.

Laris išskleidė popierių.

Ten buvo parašyta:

"Rytoj jus areštuos seklys Holtas. Jo kišenėje jau guli pasi-

rašytas orderis. Jei norite išsigelbėti, nedelsdamas ateikite į "Aklujų prieglaudą". Ten susirasite Lju. Jis pasakys, ką daryti. Kai eisite pas jį, saugokitės sekimo. Niekam nesakykite apie šį laišką."

- Norėčiau šį laišką pasilikti sau, - tarė Laris. - Jūs neprieštaraujate?

- Prašau, - patraukė pečiais Fredas. - Tik pirmiausia pasakykite man, ką apie jį galvojate.

- Jokio orderio nėra. Ir apskritai dabar jūsų santykiai su policija geri. Jei taip elgsitės ir toliau, jums visiškai nereikės manęs saugotis.

- Įdomu, kas ir kodėl mane mausto, - suniurzgė Grogenas ir atsisveikinęs su inspektoriumi susiruošė eiti.

- Fredai, ar kada nors anksčiau jūs esate buvęs šioje prieglaudoje?

- Ne. Ir tikiuosi niekada ten nepakliūti.

Holtas sėdo į mašiną ir pasuko į Skotland Jarda.

Dešimtas skyrius

Išėjusi iš Holto kabineto, Feni leidosi į svaiginančią kelionę po pačias madingiausias Londono ateljė. Ji peržiūrėjo dešimtis modelių ir išsirinko patį rėksmingiausią.

Užsisakiusi suknelę, Feni grįžo namo ir atsigulė miegoti.

Paprastai šios nusikaltėlės sapnai buvo tokie pat ramūs, kaip ir teisuolių. Tačiau šį kartą ją kankino košmarai. Feni stengėsi praryti kažkokios neįsivaizduojamos pabaisos... Ją su didžiuliais peiliais vaikėsi banditai... Ji nužudė nepažįstamą žmogų, o neaišku iš kur atsiradęs Holtas šaukė, kad tai - Stiuartas...

... Surištomis rankomis Feni kilo į ešafotą ir "Didysis Džekas", vilkintis budelio aprangą, kabino jai ant kaklo kilpą...

Mis Veldon prabudo iš siaubo. Bet tai, kas vyko iš tikrųjų, buvo baisiau už košmarišką sapną.

Didžiulės rankos spaudė jos gerklę, o piktas gergždžiantis “Didžiojo Džeko” balsas murmėjo tamsoje:

- Tai tu mane įdavei, vaikuti? Norėjai mane pasodinti? Man viską papasakojo draugas iš prieglaudos. Melskis už savo sielą, Feni, ir paskubėk, aš neturiu laiko!

Mis Veldon duso, jai spengė ausyse, smilkiniuose pašėlusiai tvinksnėjo kraujas.

Ji jautė, kad netenka sąmonės. Staiga kambaryje įsižiebė šviesa.

- Rankas aukštyn, Džekai! - pasigirdo inspektoriaus Holto balsas. - Policija!

Laris tikėjosi, kad po vizito prieglaudoje “Didysis Džekas” gali atsirasti pas Feni, ir dar iš vakaro išsinuomojo kaimyninį butą.

Išgirdęs, kaip nakties tyloje girgžtelėjo mis Veldon durys, jis paskui nusikaltėlį įėjo pas ją.

Išgirdęs inspektoriaus šūktelėjimą, Džekas iš karto paleido Feni ir įsiklausydamas pasisuko.

Paskui jis tarė:

- Jūs tikriausiai turite pistoletą. Bet juk jūs nepakenksite bejėgiui aklam seniui?

- Iš lėto eikite į laiptų aikštelę ir nešnekėkite kvailysčių, - sukomandavo Laris.

Aklasis pajudėjo pirmyn.

Kažkas jo elgesyje pasirodė keista.

Po sekundės jis jau suprato esmę: “Didysis Džekas” per kambarį ėjo tvirtai, netikrindamas kelio lazdele, vadovaudamasis šeštuoju pojučiu...

Ir tada įvyko nenumatytas dalykas: nusikaltėlis, praeidamas pro lemputę, staiga ją sugriebė galinga ranka ir akimirksniu suspaudė.

Pasidarė tamsu.

Dabar persvara buvo aklojo bandito pusėje: Laris negalėjo šauti, nerizikuodamas pataikyti į Feni.

Seklys gavo baisų smūgį į krūtinę ir nugriuvo ant grindų.

Džekas dundėdamas nubėgo tamsiais laiptais.

Laris pašoko ir puolė prie lango, bet pamatė tik šešėlį, sukantį už kampo.

Inspektorius įjungė kišeninį žibintuvėlį ir priėjo prie Feni.

Ji gulėjo lovoje be sąmonės.

Įėjo namo šeimininkė.

- Kas čia per triukšmas viduryje nakties?

- Greitai iškvieskite gydytoją, - pasakė Laris.

- Pirmiausia aš atvesiu policininką, - atsakė šeimininkė. - Ką jūs veikiate svetimame bute ir dar tokiu laiku?

- Veskite nors visą Skotland Jarda, bet pirmiausia pakvieskite gydytoją!

Šeimininkė vis dėlto pirmiausia paskambino į policiją, o tik po to - į ligoninę.

... Po pusvalandžio inspektorius jau sėdėjo 47-ajame kambaryje ir aprašinėjo aklojo nusikaltėlio požymius.

Dar po valandos šis aprašymas buvo perduotas visiems Londono policijos skyriams.

Prasidėjo didžioji "Didžiojo Džeko" medžioklė.

Holtas nuvažiavo namo.

Buvo maždaug trečia valanda nakties.

Sanis snaudė ant kėdės. Išgirdęs šeimininko žingsnius, jis pakėlė galvą ir mieguistai paklausė:

- Ar nenorite kavos, sere?

- Man vos visų kaulų nesulaužė, - tarė Laris.

- Iš tiesų? O kavos gersite?

Holtas nusijuokė.

- O ką jūs darysite, jei vieną gražų rytą mane parneš nusuktu sprandu?

- Paskambinsiu į paštą, kad neneštų rytinių laikraščių. Juk tada jau nieko nepadarysi, sere.

- Jūs, atrodo, neturite širdies, Sani.

- Tą patį sako ir gydytojai, kai stengiasi apčiuopti mano pulsą...

Laris krito į lovą nenusirengęs. Jis žinojo, kad tuo įpykins Sanį. Be to, jis neturėjo jėgų nusirengti...

Vienuoliktas skyrius

Šventojo Georgijaus bažnyčioje vyko sutuoktuvės.

Išilgai bažnyčios portalo išsirikiavo ilga eilė elegantiškų automobilių.

Tarp dalyvaujančiųjų buvo ir "Švytintis Fredas".

Jis nebuvo kviestas, bet Grogeno niekada nevaržė panašios smulkmenos.

Sukčius žinojo, kad didelėse vestuvėse visada būna daugybė mažai kam pažįstamų dėdulių ir pusbrolių.

Į bažnyčią jis atėjo užsidėjęs švytintį cilindrą, užsimovęs puikias pirštines ir pasipuošęs nauju kostiumu.

Dauguma palaikė jį jaunikiu.

Fredą labiausiai domino aukštuomenės damų pomėgis iškilmingų pokylių metu pasipuošti visomis savo brangenybėmis.

Beje, jis neketino čia dirbti, paprasčiausiai norėjo apsižvalgyti.

Po iškilmingų vargonų akordų pamaldos baigėsi, ir visi pasuko prie išėjimo. Fredas įsitaisė procesijos gale.

Staiga kažkas palietė jo ranką.

Grogenas išsigandęs atsisuko.

- Ak, tai jūs, daktare Džedai, - su palengvėjimu tarė jis.

- Jūs sakėte, kad skubiai vykstate į Nicą, įžūlus melagi, - nustebęs tarė Stefanas.

- Aš pavėlavau į garlaivį, - sumelavo Fredas.

- Jūs mane erzinate. Man nusibodo gyventi po Damoklo kardu. Aš noriu sudaryti su jumis sutartį.

- Kokią?

- Siūlau dvylika tūkstančių svarų sterlingų. Sąlyga tokia: jūs nedelsdamas išvažiuosite į kontinentą ir dešimtį metų nepasirodysite Anglijoje.

- Sutinku.

- Bet man reikia garantijų, kad jūs, gavęs pinigus, iš tiesų įvykdysite mano sąlygas. Atvažiukite rytoj pas mane vakarie-
niauti...

- Kelintą valandą?

- Devintą vakaro.

Grogenas linktelėjo.

- Tik nemėginkite apšvarinti mano svečių, - nuqidamas tars-
telėjo Džedas.

Nudžiugęs Fredas apsidairė aplink ir netoliese pamatė tą pa-
čią gražuolę, kuri vakar vakare neatsakė į jo pasveikinimą.

Jis priėjo prie jos ir kilstelėjo cilindrą:

- Atrodo, mes buvome susitikę?

- Neprisimenu.

- O aš niekada negalėsiu to pamiršti: juk jūs - pati puikiausia
būtybė, kokią tik man teko matyti šiame pasaulyje!

Mergina nusišypsojo.

- Tokiu atveju užėikite pas mane į svečius, - tarė ji ištiesda-
ma jam vizitinę kortelę.

- Mis Diana Vord. Koks nuostabus vardas! Skotland Jardas,
47-asis kambarys...

Grogenui sekundę užgniaužė kvapą.

Po to jis sušuko:

- Dieve mano, kada aš išsivaduosiu iš misterio Holto pink-
lių? Net bažnyčioje nėra ramybės!

... Tą dieną Diana paprašė inspektorių išleisti ją į vestuves.

- Jūsų?

- Ne. Veda draudimo kompanijos direktorius, pas jį aš kita-
dos dirbau sekretore. Tai buvo taip seniai...

Holtas staiga suvokė, kad beveik nieko nežino apie savo pa-
galbininkę.

- Jūs anksti pradėjote pati užsidirbti sau duoną?

- Nuo dvylikos metų. Aš visiška našlaitė. Teta, kuri mane
užaugino, buvo labai neturtinga... Bet aš vis dėlto baigiau mo-
kyklą. Ir, beje, labai gerai.

Laris susimąstęs pažvelgė į Dianą.

- Tik nelaikykite manęs Klarisa. Mano kilmė ne tokia ro-
mantiška. Galbūt mano tėvo vardas įrašytas kokiuose nors Skot-
land Jardo protokoluose...

- O ką jūs apie jį žinote?

- Beveik nieko. Teta kai kada vadindavo jį vardu. Pavardę jis turėjo, bet, matyt, tą pačią kaip teta ir aš. Ji kartais užsimindavo apie jį, beje, ne itin pagarbiai.

- Jūsų teta gyva?

- Taip. Tikriausiai... Tiksliai nežinau.

Laris klausiamai žvilgtelėjo į Dianą.

Mergina paraudo.

- Ji nuolat vagiliaudavo, vogdavo įvairias smulkmenas iš savo šefo, o kai man sukako dvylika metų, pabėgo su stambia pinigų suma. Nuo to laiko aš nieko apie ją negirdėjau. Bet gana apie tai, jei, žinoma, jūs neprieštaraujate...

- Neprieštarauju. Visa tai labai liūdna...

Diana išsitraukė iš rankinės laišką.

- Tai kvietimas į vestuves. O štai ši pastraipa paskatino mane jose apsilankyti.

Holtas perskaitė:

"... Firmos reikalai klostosi neblogai, nors mums neseniai teko išmokėti didelę sumą dėl kažkokio misterio Stiuarto mirties."

- Įdomu?

- Labai. Važiuokite.

Susitarę susitikti, jie išsiskyrė.

Diana nuvažiavo į bažnyčią, kur ir susipažino su "Švytinčiu Fredu".

Laris nuvyko į "Mekredi" teatrą.

Dvyliktas skyrius

Prie teatro durų puikavosi didžiulės afišos.

Spektaklių pavadinimai buvo įvairūs, bet autoriaus pavardė visur buvo viena: Džonas Dirbornas.

"Bet juk tai "Aklųjų prieglaudos" direktorius! - aiktelėjo Laris. - O gal bendrapavardis?"

Teatro durys buvo užrakintos.

Inspektorius pasuko kasos langelio link:

- Ar jūs nežinote, kas toks misteris Džonas Dirbornas?

- Kažkokios dievobaimingos įstaigos, esančios Ist Ende, vadovas, - tarė kasininkas.

“Vadinasi, prieglaudos direktorius”, - pagalvojo Holtas.

- Jis seniai kuria?

- Maždaug dešimtį metų. Ir ištįsą parą. Tikriausiai netgi sapne. Laikas būtų ir pailsėti.

- Kuo jis užkliuvo jums? - nusišypsojo inspektorius.

- O ar jūs ne Dirborno draugas?

- Ne.

- Tada aš jums pasakysiu: nėra, nebuvo ir tikriausiai nebus pasaulyje prastesnio autoriaus! Vakar salėje buvo tik penki žiūrovai. Šiandien, matyt, bus trys. Ir žinote, kas dažniausiai ateina? Gydytojai psichiatrai. Jiems įdomu stebėti nervingus žmones mūsų spektaklių metu. Visos Dirborno pjesės žlunga, bet jis nenuilsdamas rašo naujas!

- Rašo? Bet juk jis aklas?!

- Sako, kad diktuoja savo sekretoriui...

- Kodėl gi teatro direkcija stato spektaklius pagal tokias prastas pjeses?

- Jie tai geriau žino.

- Kam priklauso teatras?

- Kažkokiai draudimo bendrovei. Paklauskite, o kas gi jūs toks? Vis klausiate, klausiate... Kam jums visa tai?

Laris prisistatė.

- Atleiskite man, - pasakė kasininkas. - Jei būčiau žinojęs, kad prieš mane įžymusis inspektorius Holtas...

- Nė už ką nebūtumėte pareiškęs savo nuomonės apie Dirborno pjeses, - užbaigė Laris.

Aš nusišypsojo.

- Aš norėčiau žvilgtelėti į ložę “A”. Leisite?

- Aš jus palydėsiu. Vis tiek kasoje nėra ką veikti.

... Inspektorius įėjo į ložę, iš kurios dingo Gordonas Stiuartas.

Ložė buvo prabangi. Persiškas kilimas dengė grindis, o trys kėdės buvo aptrauktos puikiu aksomu.

- Kitos ložės tokios pat ištaigingos?

- Ne.

Laris išėjo į siaurą koridorių.

Ant sienos priešais ložę "A" kabėjo raudonas kilimas.

Holtas žvilgtelėjo už jo.

Ten pasirodė besą durys su užrašu "Atsarginis išėjimas".

- Kas už tų durų?

- Šoninė gatvelė, sere. Tiksliau, paprasčiausias perėjimas tarp dviejų aklinių tvorų.

Inspektorius padėkojo kasininkui ir nuvažiavo į Skotland Jarda: artėjo susitikimo su mis Vord laikas.

... Diana jau laukė jo 47-ajame kambaryje.

Jos akys švytėjo.

- Ar jūs žinote, kad kai kas nors apsidraudžia gyvybę perne-lyg didelė suma, tai draudimo bendrovė nesiima visos rizikos sau, o dalijasi ją su kitomis bendrovėmis?

Laris linktelėjo.

- Tai štai: mano pažįstamas Stiuarto mirties atveju rizikavo trisdešimčia tūkstančių svarų sterlingų!

- Kokia gi suma buvo apsidraudęs misteris Gordonas? - nus-tebęs sušuko Holtas.

- Šimtu tūkstančių svarų!

- Dabar aišku, kodėl jis mirė, - sumurmėjo inspektorius.

- Po Stiuarto mirties pagrindinis draudėjas iš mano pažįsta-mo pareikalavo trisdešimties tūkstančių, ir šis tą sumą sumokėjo.

- Kokia firma buvo pagrindinis draudėjas?

- "Grinvičio draudimo bendrovė", - létai ir aiškiai ištarė Dia-na.

- Džedas!

- Taip. Daktaras Stefanus Džedas.

Suskambo telefonas.

Diana pakėlė ragelį ir po sekundės pranešė savo šefui:

- Tai seržantas Harvėjus. Sako, kad Oksford Leine apiplėš-tas "Emdeno ir Kompanijos" lombardas, kuriame buvo užstaty-

tos tokios pat sąsagos, kaip ta nuolauža, kurią vakar suradote Stiuarto rankoje.

- Prašau duoti ragelį! - sušuko Laris. - Sveikas, seržante! Man dabar svarbu viena: kas atnešė sąsagėles į lombardą? Dar neišsiaiškinote? Pakvieskite šeimnininką. Misteris Emdenas? Laba diena. Kas jums užstatė juodas sąsagėles su briliantais? Labai elegantiškas ponas, pasipuošęs gausybe brangenybių?.. Kokį vardą jis pasakė? Fre-de-rikas? Ačiū. Iki pasimatymo.

Holtas padėjo ragelį.

- Tai buvo "Švytintis Fredas". Jeigu ne, tai aš nebe seklys!

- Ką darysime?

- Važiuosime pas jį į svečius.

... Laris pabeldė į Grogeno buto duris.

- Jo nėra, - tarė Diana įsiklausiusi.

Inspektorius kreipėsi į namo savininką.

- Misteris Grogenas namo kovojo namuose, - pareiškė šis.

- Kas nors atsitiko?

- Taip.

- Prašau papasakoti smulkiau.

- Vakaras grįžo apie vienuoliktą valandą vakaro. Netrukus aš išgirdau riksmus ir pakilau į viršų. Misterio Grogeno kambaryje kažkas rėkė. Tuo momentu jo bute nuskambėjo šūvis. Po to vėl pasigirdo balsai. Galiausiai viskas nutilo. Aš vėl pasibeldžiau. Šį kartą misteris Grogenas išgirdo ir atidarė. Jis buvo kruvinas, o rankoje laikė peilį. "Kas atsitiko?" - paklausiau. Jis atsakė: "Apipilėsimas". Ir paprašė viskio. Aš atnešiau jam butelį. Jis truputį gurkštelėjo ir išėjo.

- Kaip atrodė kambarys?

- Siaubinga netvarka. Panašu, kad ten kovojo, voliordamiesi ant grindų ir vartydami kėdes. Viena iš trijų šviestuvo lempučių buvo sudaužyta, o į paveikslą, matyt, pataikė kulka. Bet aš nesiskundžiu: misteris Grogenas dosniai atlygino man nuostolius.

- Kaip plėšikas pas jį pateko?

- Pro langą. Kopėčiomis.

- Ar galima jo šviestuve įjungti po vieną lempuotę?

- Taip.

- Dėkoju jums. Iki pasimatymo.

Laris ir Diana išėjo į gatvę ir sėdo į mašiną.

- Dabar aš suprantu, kas čia įvyko ir kodėl Fredo nėra namuose, - pasakė Holtas, išvažiuodamas į gatvės vidurį.

- Ir aš norėčiau suprasti.

- Pas Grogeną buvo "Didysis Džekas". Fredas pamėgino išvyti jį, grasindamas pistoletu. Aklasis sudaužė lemputę, metėsi ant Grogeno ir atėmė iš jo pistoletą. Tada Fredas paleido į darbą peilį. Išvijęs Džeką, jis išėjo, bijodamas naujo užpuolimo. Logiška?

- Žinoma. Tačiau norėtūsi žinoti, kur jis slapstosi.

- Duokite skelbimus visiems policijos poskyriams dėl Fredo paieškos. Reikia išsiaiškinti, kaip pas jį pateko juodos sąsagėlės.

... Skotland Jarde Holto laukė laiškas:

"Patariame jums palikti ramybėje Stiuarto bylą ir užsiimti kuo nors kitu. Priešingu atveju turėsite didelių nemalonumų."

Laris išsiėmė iš kišenės laišką, kurį jam buvo atidavęs Grogenas. Abu laiškai buvo parašyti tuo pačiu braižu...

Tryliktas skyrius

Diana užkaitė arbatinuką.

- Apdorokime informaciją, kurią mes jau žinome, - tarė inspektorius. - Pradėkime nuo pat pradžių...

- Vienas finansininkas atvažiavo į Angliją pas paliktą žmoną ir sužinojo, kad ši pagimdė dukterį ir kad motina su kūdikiu tą pačią dieną mirė. Jis kasdien maldėsi prie jų kapo ir užsakė paminklą...

- Kažkas įkalbėjo jį apdrausti savo gyvybę didele pinigų suma. Visiškai įtikėtina, kad tai buvo Džedas.

- Reikia išsiaiškinti, kas gavo draudimą po misterio Gordo no mirties.

- Džedas pakviečia kanadietį į "Mekredi" teatrą, kuriame be-

veik niekas nesilanko. Nors galėjo pakviesti ir į kitą... Londone yra puikių teatrų...

- Kituose teatruose nėra tokio patogaus atsarginio išėjimo iš ložės, - pasakė Holtas, gurkštelėdamas arbatos.

- Ar Džedui buvo naudinga nužudyti Stiuartą?

- Priklauso nuo to, kieno vardu buvo įformintas draudimas.

- Misteris Gordonas paliko testamentą kažkokios Klarisos Stiuart naudai. Galbūt ji ir yra draudimo gavėja, - padarė prielaidą Diana.

- Bet kas tokia toji Klarisa? Ir ar ji iš viso egzistuoja?

- Užtat mes tvirtai žinome, kad egzistuoja "Negyvos Londono akys". Ir netgi susipažinome su vienu iš šių banditų.

- Į nužudytojo kišenę kažkas įdėjo raštelį, pranešantį, kas kaltas dėl jo mirties. Parašyta aklųjų šriftu. Žmogus, kuris tai padarė, tikėjosi, kad Skotland Jarde tą raštelį perskaitys, priešingu atveju jis nebūtų to daręs. Bet dar realiau, kad policija perskaitys tekstą, parašytą įprastu būdu, vadinasi, raštelį tikrai rašė aklasis... Jis negalėjo parašyti kitaip.

- Aklasis, kuris nepriklauso "Negyvų Londono akių" porai: juk žudikas neįduos pats savęs!

- Raštelio autorius dalyvavo nužudant arba bent jau nešant lavoną į Temzės pakrantę.

- O galbūt jis ir yra žudikas, apie "Negyvas akis" parašęs tik todėl, kad išmuštų mus iš vėžių?

- Tokia versija paaiškintų raštelio pagrobimą ir tai, kad "Didysis Džekas" užpuolė Feni, - pasakė Diana. - Bet ji nepaaiškina bandymo pagrobti mane ir įvykio Grogeno bute.

- Fredas atidavė į lombardą sąsagėles su tokiu pat raštu, kaip ir nuolauzoje, kuri buvo suspausta nužudytojo rankoje. Bet juk ne Grogenas nužudė Stiuartą! Fredas - užkietėjęs vagis, šantažuotojas ir sukčius, bet krauju savo rankų jis netepa.

- C vakar?

- Tai buvo savigyna. Jūs irgi šovėte, kad išsivaduosumėte iš "Didžiojo Džeko" rankų.

- Vadinasi, Fredas pavogė tas sąsagėles iš žudiko, o šis pasiuntė akląjį banditą, kad jas susigražintų?

- Grogenas galėjo pasakyti Džekui, kad atidavė jas į lombardą... Po to jie ir apiplėšė misterį Emdeną.

- Tada Stiuarto žudikas - "Didysis Džekas" arba tas, kuris jį pasiuntė sąsagėlių.

- Jei taip, tai aklasis, parašęs raštelį apie "Negyvas Londono akis", ne žudė, o tik dalyvavo žudant. Paklauskite, reikia dar kartą aplankyti prieglaudą. Man neduoda ramybės aklojo senio žodžiai: "Be reikalo tu tai padarei, Džekai. Tave už tai pakars. Tegul jie vieni būtų murdęsi tame purviname reikale". Ar tik ne apie Stiuarto nužudymą jis kalbėjo? Nors prieglaudos direktorius, Džonas Dirbornas, pasakė, kad senis tik klieđi... Vis dėlto būtų neblogai pamėginus išklausinėti senį, kai jis geriau jausis...

Laris išgėrė kavą ir pastūmė savo puodelį.

- Taigi kokios išvados? Mums reikia surasti atsakymus į šiuos klausimus. Kas gavo draudimą po Stiuarto mirties? Kas tokia Klarisa? Kas ir kodėl parašė raštelį? Kaip "Didysis Džekas" sužinojo apie jo egzistavimą? Kodėl jis mėgino pagrobtį jus? Ką reiškia aklojo senio iš prieglaudos žodžiai?

- Nuo ko pradėsime?

- Nuo "Grinvičio draudimo bendrovės".

... Daktaras Stefanas Džedas buvo savo kontoroje.

Laris pristatė jam Dianą.

Daktaras mandagiai jai nusilenkė, pakvietė svečius atsisėsti ir paprašė leidimo užsirūkyti.

Mis Vord neprieštaravo.

Holtas paklausė:

- Kam jūs išmokėjote Stiuarto draudimą?

- Paveldėtojai, - atsakė Džedas.

- Kaip ji vadinasi?

- Mis Klarisa Stiuart.

- Galima pasižiūrėti į draudimo polisą?

- Prašau.

Daktaras išėmė popierių iš seifo ir padavė Holtui.

Seklys atidžiai ištyrinėjo polisą ir pasakė:

- Paveldėtojos vardas parašytas ta pačia ranka, kaip ir data, tačiau kita plunksna ir vėliau.

- Datą privaloma rašyti prie kiekvieno naujo įrašo dokumente,
- paaikškino Džedas.

- Bet juk tai paskutinė jo gyvenimo diena! - sušuko Diana, žvilgtelėjusi į polisą.

- Jis buvo pas mane ryte, ir mes susitarėme vakare susitikti teatre.

- Jūs pats asmeniškai išmokėjote pinigus paveldėtojai? - paklausė Laris.

- Taip.

- Ką jūs žinote apie ją?

- Tik tai, kad jos vardu surašytas draudimas.

- Kaip ji atrodo?

- Jauna, graži, elegantiškai apsirengusi.

- Ir viskas?

- Daugiau nieko neprisimenu.

- Ji atrodė nuliūdusi?

- Ne. Greičiau priešingai. Džiaugėsi gaudama didelius pinigus.

- Jūs pasilikote jos adresą?

- Tam nebuvo būtinybės: ji visą sumą pasiėmė grynais. Štai kvitas.

Blanke buvo aiškus parašas: Klarisa Stiuart.

Išeidamas iš Džedo kontoros į gatvę, Holtas pasakė Dianai:

- Panašu, kad Gordonas sužinojo apie Klarisos egzistavimą tik dieną prieš savo mirtį. Reikia sužinoti, su kuo jis kalbėjosi paskutiniąją savo gyvenimo parą.

- Jis buvo namisėda ir išvažiuodavo tik į bažnyčią. Su kunigu mes jau kalbėjomės: dvasininkas negalėjo jam pranešti apie Klarisą, kadangi jis nieko apie ją nežinojo.

- Vadinasi, reikia apie tai išklausinėti buto, kurį jis nuomojo Notingemo Aikštėje, šeimininkę. Eime...

... Mažytė žilaplaukė dama priėmė juos jaukioje svetainėje.

- Ponia Portlend, - tarė Laris. - Aš inspektorius Holtas iš Skotland Jardo. Prašyčiau pasakyti, kas lankėsi pas misterį Gordoną paskutiniąją dieną?

- Svečių pas jį nebuvo.

-
- Bet gal jis vis dėlto kalbėjosi su kuo nors?
 - Su manimi.
 - Jūs pasakėte jam apie Klarisą Stiuart?
 - Aš pirmą kartą girdžiu šį vardą!
 - Su kuo dar šnekėjo misteris Gordonas?
 - Lyg ir su niekuo.
 - Prisiminkite geriau, misis Portlend.
 - Galbūt jūs turite omenyje valytoją?
 - Tą dieną čia buvo valytoja? Kada ji atėjo?
 - Rytą. Darė tvarką misterio Stiuarto kambaryje, kol aš pusryčiauau. Galbūt jie ten apie ką nors ir kalbėjosi...
 - Kur ji gyvena?
 - Nežinau, sere. Tai paprasčiausia padienė darbininkė, kuri kartais siūlo man savo paslaugas.
 - Kada jūs matėte ją paskutinįjį kartą?
 - Nuo to laiko ji nesirodė. Netgi neatėjo paimti savo sutuoktinių žiedo. Ji visada jį nusiimdavo prieš darbą, o tada taip ir paliko. Tuoj aš jums parodysiu jį...
 - Šeiminkė pradėjo raustis spintos stalčiuje.
 - O koks jos vardas? - paklausė Holtas.
 - Ema... O kurgi žiedas? Platina su auksu... Pernelyg brangus padienei darbininkei... Tikriausiai ji mačiusi ir geresnių die-nų... Štai jis! Žiūrėkite...
 - Misis Portlend padavė sekliui žiedą ir staiga sušuko:
 - Prilaikykite mergaitę!
 - Laris akimirksniu atsigręžė, sugriebė į glėbį alpstančią Dianą ir paguldė ją ant sofos.
 - Po minutės ji atsigavo ir pamėgino atsistoti.
 - Gulėkite, - pasakė Laris. - Kas jums?
 - Tvanku, ir tiek...
 - Šeiminkė atvėrė orlaidę.
 - Aš palydėsiu jus namo, - ryžtingai tarė Holtas.
 - Jokiu būdu, - atsakė Diana. - Aš ten mirsiu iš smalsumo.
 - Bet juk jūs prastai jaučiatės!
 - Moterys dažnai alpsta. Nieko baisaus. Dabar jaučiuosi gerai. Be to, mes turime daug reikalų. Važiuojame į prieglaudą.
-

- Gerai, - sutiko Laris. - Bet jei tai pasikartos...

- Tada uždarysite mane į namų areštinę iki rytojaus, - pajukavo mis Vord.

... Pakeliui jie užsuko į Skotland Jarda, ten Holtas iškvietė seržantą Harvėjų ir įsakė į ieškomų asmenų sąrašą įrašyti Klarisą Stiuart ir padienę darbininkę Emą.

Vesdamasis drauge du policininkus, Laris ir Diana tarnybine mašina nuvyko į Džono Dirborno įstaigą.

- Kas čia per namas greta "Aklyjū prieglaudos"? - paklausė inspektorius.

- Anksčiau jame buvo skalbykla, - tarė vienas iš policininkų. - Už namo - didelis kiemas ir du sandėliai.

- Skalbykla? - paklausė Diana. - Prisimenate, pro mano namą pravažiavo automobilis su užrašu "Skalbychla".

- Ir jūsų bute atsirado skalbinių krepšys, - pridūrė Laris.

- Automobilis negalėjo priklausyti šiai skalbyklai: firma bankrutavo.

Laris pasibeldė į prieglaudos duris.

Jas atidarė vienas Dirborno globotinis:

- Ko jums reikia?

- Palydėkite mus pas direktorių.

- Pas jus lankytojai, sere, - sušuko aklasis.

- Misteris Holtas? - paklausė jis. - Aš pažinau jūsų balsą.

Užeikite.

Ant direktoriaus stalo gulėjo storas rankraštis, atspausdintas mašinėle.

- Aš laikiu savo sekretoriaus. Jis turi nuvežti mano pjesę į teatrą, - tarė kunigas. - Na kaip, inspektoriau, ar sutikote jūs savo "Didįjį Džeką"?

- Žinoma, sutikau, bet dar nesugavau. Aš norėčiau dar kartą apžiūrėti namą.

Laris pristatė savo palydovus.

- Labai malonu, - pasakė Dirbornas, atsistodamas ir ištiesdamas ranką svečiams.

Jie išėjo į koridorių.

- Nuo kur pradėsime? - paklausė direktorius.

- Nuo viršaus. Ligonis dar ten?

- Taip.

Senis gulėjo toje pačioje vietoje ir ta pačia poza, bet dabar jis tylėjo.

- Kaip jūs jaučiatės? - paklausė Laris.

Ligonis neatsakė.

Diana uždėjo ranką jam ant peties.

- Jums geriau?

- Kas tai? - paklausė senis. - Tai tu, Džimai? Tu man atnešei sriubos?

- Ką jums skauda? - vėl kreipėsi į jį mis Vord.

- Atnešk man stiklinę arbatos, - tarė ligonis.

Diana palinko virš jo ir apžiūrėjo jo akis.

Aklasis pajuto jos kvėpavimą, pakėlė ranką ir palietė jos veidą.

- Tai moteris! - nustebeš tarė jis.

Dirbornas paėmė senį už rankos:

- Kaip jaučiatės, Lju?

Aklasis krūptelėjo.

- Viskas gerai, - tarė jis.

Diana pasikvietė Larį į koridorių.

- Išsiųskite iš čia direktorių, - šnipštelėjo ji. - Tai labai svarbu.

Holtas liepė policininkams tęsti prieglaudos apžiūrą ir įsitiškinti, ar name nėra "Didžiojo Džeko".

Aklojo bandito požymiai jau buvo žinomi kiekvienam Londono policininkui.

- Aš liksiu su jumis, misteris Holtai, - tarė Džonas Dirbornas, - o ponus palydės kuris nors mano globotinis. Negaliu gi būti toks nemandagus ir palikti jus be palydovo!

- Nesirūpinkite, kunige. Aš tik pasakysiu mis Vord, kad ji šiandien puikiai atrodo, ir tuoj pat pasivysiu jus.

Kai direktorius ir policininkai išėjo, Diana iš karto nutempė Larį prie ligonio patalo.

- Žiūrėkite: ant jo ausų juodi taškeliai. Aš jau kartą tai mačiau.

-
- Panašu į parako žymes, - pasakė inspektorius.
 - Taip ir yra. Jį apkurtino, iššovę prie kiekvienos ausies iš pistoleto.
 - Direktorius pavadino jį Lju...
- Holtas išėmė iš kišenės laišką, kurį jam atidavė Fredas, ir pusbalsiu perskaitė:

“Suraskite ten Lju. Jis pasakys, ką daryti.”

- kažkas bijo, kad Lju išduos jį. Ir jis aklą senį padarė kurčią, kad jis negalėtų būti liudininkas, - tęsė mis Vord.
- Kodėl gi jo paprasčiausiai nenužudė?
- O koks skirtumas? Jis ir taip beveik miręs. O lavonas sukeltų begalę rūpesčių.
- Kam gi jis trukdo?
- Gordono Stiuarto žudikui. Aš manau, kad Lju - tai žmogus, kuris parašė raštelį Brailio sistema ir įkišo jį į nužudytojo kišenę.
- Kol kas tai tik prielaidos, - tarė inspektorius. - Bet visiškai įtikėtinos...

Keturioliktas skyrius

Laris ir Diana nusileido į pirmąjį prieglaudos aukštą.

Dirbornas su policininku jau buvo apžiūrėję bendrąją salę ir kaip tik ėjo į vieną miegamųjų.

Išgirdęs Lario balsą, direktorius sustojo.

Vienas policininkas įėjo į 1-ąjį miegamąjį, o kitas, kaip priklausau pagal instrukciją, pasiliko koridoriuje.

- Misteri Holtai, - pasakė kunigas. - Aš noriu parodyti jums ir jūsų damai puikų vaizdą, kuris, sako, atsiveria pro kaimyninio kambario langą. Prašau jus...

- Dar šviesu? - paklausė Dirbornas, įeidamas į 2-ąjį miegamąjį.

- Taip, - atsakė Laris, sekdamas paskui jį.

- Pažiūrėkite pro langą. Ar tikrai vaizdas pro jį toks puikus, kaip man sakė?

Inspektorius apmetė žvilgsniu keletą purvinių stogų ir fabri-
kų kaminų mišką.

- Nieko, - pasakė jis, nenorėdamas nuvilti aklojo, besididžiuo-
jančio vaizdu pro langą.

- Atrodo, jis uždarytas?

- Jūs nesuklydote.

- Prašyčiau atidaryti jį.

Laris patraukė sunkiai atsidarantį rėmą.

Šis triukšmingai atsivėrė.

- Dėkoju jums, - ištarė direktorius. - Dabar damai nebus tvan-
ku. .

Inspektorius apsidairė.

Dianos miegamajame nebuvo...

Jis išėjo į koridorių.

- Kur mis Vord? - paklausė Laris policininko, stovėjusio prie
kaimyninių durų.

- Ji įėjo į 2-ąjį miegamąjį paskui jus ir iš ten neišėjo.

- Jūs tuo įsitikinęs?

- Visiškai. Aš ne aklas, sere, ir ne pirmi metai tarnauju poli-
cijoje.

Holtas grįžo į 2-ąjį miegamąjį ir atidžiai jį apžiūrėjo.

Pasislépti ten nebuvo kur. Nebent sieninėje spintoje...

Laris atidarė duris.

Ten kabėjo aklujų drabužiai.

Inspektorius sugriebė juos ir metė ant artimiausios lovos.

Dianos ten nebuvo.

Holtas pabeldė į užpakalinę spintos sienelę ir iš garso nusta-
tė: plytos.

Jis nusikeikė.

- Kas nors atsitiko, sere? - paklausė Dirbornas.

- Nesuprantu, kur dingo mis Vord. Ar ten nėra atsarginio
išėjimo?

- Mes norėjome padaryti jį gaisro atvejui, bet prieglauda turi

per mažai pinigų, ir šį svarbų reikalą visą laiką tenka atidėti.

Holtas, išblyškęs kaip mirtis, išlėkė į koridorių.

- Jūs liksite 2-ajame miegamajame tol, kol jus kas nors pakeis, - tarė jis vienam policininkui. - O jūs iš direktoriaus kabineto paskambinkite į Skotland Jarda. Tegul nedelsiant čia atsiunčia policininkų būrį! Po to užimkite postą prie įėjimo į prieglaudą. Nieko neįleiskite ir nieko neišleiskite!

Laris vėl įėjo į kambarį, iš kurio dingo Diana.

Kaip tai galėjo atsitikti? Jis negirdėjo nė vieno garso!

Galbūt koks nors garsas ir buvo, bet jį visiškai nuslopino atveriamo lango sukeltas triukšmas...

Svarbiausia, kad triukšmas tęsėsi ne ilgiau kaip dvi tris sekundes!

Holtas, ieškodamas slaptų durų, išstukseno visas sienas, ir ištyrinėjo kiekvieną plyšelį grindyse ieškodamas liuko.

Diana dingo be pėdsakų, lyg būtų ištirpusi ore.

Galų gale inspektorius išbėgo iš miegamojo ir pradėjo apieškoti visą namą, nuo stogo iki rūsių.

Visi ieškojimai ir klausinėjimai buvo veltui.

Atvažiavo Holto iškvieštas policijos būrys.

Prieglauda buvo apsupta.

- Ar nėra kokio nors perėjimo, jungiančio šį namą su kaimyniniu? - paklausė Laris direktoriaus.

- Nėra.

- Jūs tuo įsitikinęs?

- Absoliučiai. Prieš metus, kai ten dar buvo skalbykla, skalbimo mašinų triukšmas neleisdavo užmigti mano globotiniams. Aš išreikalavau, kad skalbyklos šeimininkai išmūrytų sieną. Tuo metu jie užmūrijo plytomis perėjimą, jeigu jis ir buvo.

Inspektorius išbėgo į gatvę ir, aplenkęs prieglaudą, atsidūrė prie įėjimo į buvusią skalbyklą.

Atvėręs apleisto pastato duris, jis įsitikino, kad jų jau seniai niekas nebuvo atidariusęs.

Tik dabar jis suvokė, kokia brangi jam Diana.

Holtas perlipo per tvorą ir apžiūrėjo skalbyklos kiemą.

Ant žemės matėsi švieži ratų pėdsakai.

Inspektorius atidarė sandėlio vartus.

Vyriai sukosi be mažiausio triukšmo: buvo gerai sutepti alyva.

Garaže, iš išorės panašiamo į sandėlį, stovėjo du automobiliai: limuzinas ir sunkvežimis dengtu kėbulu.

Ant šoninės kėbulo sienelės pro šviežią dažų sluoksnį vos matėsi užrašas "Skalbychla".

Laris užsirašė abiejų mašinų numerius.

- Reikės išsiaiškinti, kieno vardu jos įregistruotos, - sumurmėjo jis.

Inspektorius išėjo iš garažo ir nuėjo išilgai plytinio priestato su matiniais langų stiklais.

Štai ir durys...

Ant slenksčio matėsi purvino bato atspaudas.

Holtas greitai pasilenkė, kad geriau įžiūrėtų pėdsakus.

Tą akimirką nuskambėjo pokštelėjimas, panašus į garsą, kurį sukelia šaudamas šampano butelio kamštis.

Atsitiesęs inspektorius pažvelgė į duris.

Prie pat jo galvos jose žiojėjo skylė, padaryta ką tik pralėkusios kulkos.

Jis apsidairė, pasižiūrėjo į priešais esančius prieglaudos langus, tikėdamasis pamatyti dūmų debesėlį.

Bet dūmai jau buvo išsisklaidę.

Inspektorius vienu ypu persiropštė per tvorą ir nuskubėjo į prieglaudą.

2-ojo miegamojo durys pasirodė besą užrakintos.

Policininkas, kuriam Laris liepė budėti kambaryje, stovėjo koridoriuje.

- Kodėl jūs nevykdote mano įsakymo?

- Man perdavė, kad jūs kviečiate mane prie telefono direktoriaus kabinete. Aš nuėjau ten. Misteris Dirbornas sėdėjo prie savo stalo. Jis pasakė, kad jokio telefono skambučio nebuvo. Sugrįžęs aš pamačiau, kad durys užrakintos.

- Kas jums perdavė įsakymą?

- Aklasis, kuris mums atidarė duris, kai mes atėjome.

- Kaip jis paaiškino savo poelgį?

- Pasakė, kad nepažįstamas balsas liepė jam tai padaryti. Jis nusprendė, kad su juo šneka policininkas, ir įvykdė nurodymą.

- Atidarykite.

- Taip, sere.

Policininkas galingu smūgiu išlaužė duris.

Laris įėjo į miegamąjį ir pauostė orą:

- Šovė iš čia. Kvepia paraku. Daugiau niekur nenuėikite, kol jūsų nepakeis. Jūs supratote mane?

- Taip, sere, - tarė policininkas.

Koridoriuje pasirodė Dirbornas.

- Misteri Holtai, mano globotiniams reikia ilsėtis. Jūs leisite eiti jiems į miegamąjį?

- Į bet kurį, išskyrus 2-ąjį kambarį. Čia policija budės tol, kol mes surasime mis Vord ir tą žmogų, kuris šovė į mane iš šio kambario lango.

- Šovė į jus? - paklausė apstulbintas direktorius.

- Taip. Suguldykite žmones kituose kambariuose ir paaiškinkite jiems, dėl ko tai daroma.

Netikėtai inspektorius už nugaros išgirdo pažįstamą balsą:

- Lari!

Jis apsisuko.

Priešais jį stovėjo mis Vord suplėšyta palaidinuke.

- Diana! Brangioji! - sušuko Holtas ir apkabino merginą.

Penkioliktas skyrius

Kai kunigas paprašė Lario atidaryti langą, Diana stovėjo už Holto nugaros.

Ji nepastebėjo, kaip sieninės spintos durys be garso atsivėrė ir iš jos išėjo basas "Didysis Džekas".

Jis akimirksniu užspaudė merginai burną, sučiupo ją ir nusiėšė į spintą.

Jei ir būtų dėl to kilęs koks nors triukšmas, tai jį visiškai būtų nuslopinęs atidaromo lango garsas.

Vidinė plytinė spintos siena buvo slaptosios durys, kurios lengvai sukosi ant gerai suteptų vyrių.

Nežinant surasti jų buvo neįmanoma.

“Didysis Džekas” nusinešė iš baimės pusiau apalpusią merginą buvusios skalbyklos koridoriais ir paguldė ją ant grindų tuščiam kambaryje.

Pamačiusi, kad ją pagrobė, Diana iš baimės prisispaudė prie sienos.

“Didžiulis ūgis, aklos akys, galingi muskulai ir sutaršyta barzda... “Didysis Džekas”! - pagalvojo ji. - O aš - be ginklo. Viešpatie, ką daryti?”

Mis Vord apsidairė, ieškodama kokio nors daikto, kurį būtų galima panaudoti gynybai.

Kambarys buvo visiškai tuščias.

Vienintelis langelis buvo toks mažytis, kad apie pabėgimą nebuvo verta net svajoti.

- Kalbama, kad tu labai graži, - prabilo aklasis pabaisa. - Keista, kad jie nepasilaikė tokio gardaus kąsnelio sau, o atidavė man...

Žodį “jie” Džekas ištarė taip, tarsi jis būtų parašytas jo sieloje didžiosiomis raidėmis.

- Mes čia turime kunigą ir jis po keleto minučių sutuoks mus, - tęsė banditas.

Diana pašūrpo.

- Inspektorius Holtas neleis to padaryti, - sušnibždėjo ji.

- Aš jo išsigąsčiau, jei jis būtų čia. Bet jis kaimyniniame name ir nė už ką nesuras slaptųjų durų!

- Galite neabejoti tuo, kad jis jau iškvietė policiją ir ji apsupo abu namus!

Aklasis nusikvatojo:

- Čia ištisas požeminių kelių tinklas. Tegul apsupa!

- Visuose Londono policijos skyriuose žinomos jūsų žymės.

Kur jūs eisite? Jūsų visur ieško, jus areštuos.

- Už ką?

- Už Gordonio Stiuarto nužudymą.

- O kas įrodys, kad tai padariau aš?

- Misteris Holtas. Jis rado liudininkus.

- Ten nieko nebuvo, išskyrus Lju! - sušuko Džekas.

- Inspektorius ką tik jį ištardė.

- O ką gali papasakoti aklas ir kurčias Lju? - jis netgi nežino, kur esąs! Tiesa, šis nickšas parašė raštelį ir jį įkišo į nužudytojo kišenę, bet kas įrodys, kad jis turėjo omenyje būtent mane?

- Feni Veldon.

- Aš dar šiandien ją nužudysiu!

- Nesuspėsite. Nepraeis nė valanda, ir Holtas jus areštuos, o aš teisme patvirtinsiu, kad jūs prisipažinote padaręs nusikaltimą!

- Iki to laiko mus jau bus sutuokę, o pagal Anglijos įstatymus žmona negali liudyti prieš savo vyrą. Jei tu vis dėlto panorėsi ką nors išplepėti, tai tave padarys tokią pat aklą ir kurčią, kaip išdaviką Lju. O jei reikės, tapsi ir nebyle... Pas mus viena kvailė, vardu Ema, keletą dienų pasėdėjo požemyje po to, kai aš ją pagrobiau. Irgi daug kalbėjo... Ten ją tiek iškankino žiurkės, kad dabar ji su viskuo sutinka. Taigi elkis gerai, vaikeli, ir klausyk vyresniųjų. Aišku?

Diana tylėjo.

Nesulaukęs atsakymo, "Didysis Džekas" išėjo ir užrakino duris.

- Reikia pasirūpinti inspektoriumi, kad jis nesutrukdytų mums susituokti, - tarė banditas žingsniuodamas koridoriumi.

Mis Vord dar kartą apžiūrėjo kambarį.

"Ką daryti? Kaip išsilaisvinti? Ką galima panaudoti kaip ginklą?"

Slinkdamas plikomis sienomis jos žvilgsnis stabtelėjo ties lempute.

Elektra!

Štai jos ginklas!

Laidas buvo gana nerūpestingai nuvestas lubomis. Tereikia jį stipriau truktelėti ir...

Mis Vord spragtelėjo jungiklį ir truputį palaukė, kol ataus lemputė.

Po to pašoko aukštyn ir, pagriebusi laidą truputį aukščiau lempos, pakibo ant jo.

Laidas atitrūko nuo laikiklių.

Diana pargriuvo, bet tuoj pat pašoko, išsuko lemputę ir padėjo ją į kampą.

Po to primynė laidą koja ir, paėmusi abiem rankomis už patrono, truktelėjo jį iš visų jėgų.

Patronas atitrūko.

Laidą sudarė dvi susuktos izoliuotos varinės vielos.

Mergina dantimis nuo jų nuplėšė izoliaciją, išskyrė vielas taip, kad buvo galima paimti po vieną į abi rankas, vėl paspaudė jungiklį ir pradėjo laukti...

Greitai koridoriuje pasigirdo "Didžiojo Džeko" bambėjimas:

- Stuobrys tas Tonis! Kaip galima taip neatidžiai šauti turint abi sveikas akis? Geriau jau vieną jų paskolintų man, aš tikrai neprašaučiau pro šalį!

Jis atidarė duris.

- Eime su manimi, lėlyte! Dabar mus sutuoks, - tarė akklasis banditas, slinkdamas prie mis Vord.

Didžiulė jo letena įsikibo į jos palaidinukę.

- Ko stovi! Eime!

Džekas nutempė Dianą durų link.

Palaidinukė suplyšo.

Viskas įvyko taip greitai, kad mergina nespėjo nė pajudėti.

Atsipeikėjusi ji ištiesė pirmyn laidais ginkluotas rankas.

"Didysis Džekas" paleido palaidinukę ir norėjo sugriebti į glėbį mis Vord, bet letena užkabino apnuogintus laidų galus.

Pasigirdo laukinis sužeisto tigro riaumojimas.

Po to viskas nutilo.

- Ką tu padarei, ragana? - sukriokė banditas, vėl metėsi į priekį ir norėjo sučiupti merginą už rankų, bet vėl susidūrė su jos ginklu. Aiktelėjęs jis kaip maišas nukrito ant žemės.

Šešioliktas skyrius

Kur jūs buvote? - paklausė Dianos Laris.

Jai buvo taip gera jo glėbyje po to, ką teko išgyventi, kad ji akimirka pamiršo "Didįjį Džeką".

Holto klausimas sugražino ją į realybę.

Mergina keliais žodžiais papasakojo jam tai, ką skaitytojas sužinojo ankstesniame skyriuje.

Po minutės inspektorius jau ėjo pro slaptąsias duris grupės policininkų priešakyje.

Mis Vord jis paliko seržanto Harvėjaus priežiūroje.

Holtas surado kambarį su nuplėšta lempa, bet "Didžiojo Džeko" ten jau nebuvo.

Iš giloko rūsio į įvairias puses vedė tamsūs požeminiai perėjimai.

Ištirti jų nepavyko, kadangi perėjimų buvo daug, o kišeninį žibintuvėlį turėjo tik Holtas.

Inspektorius atkreipė dėmesį, kad buvusios skalbyklos langai iš vidaus užmūryti plytomis: nusikaltėliai galėjo viduje įjungti šviesą, neišsiduodami, kad jie buvoja apleistame pastate.

Laris greitai visuose postuose pastatė sargybinius ir grįžo į prieglaudą.

Diana stovėjo toje pačioje vietoje, kurioje Holtas ją paliko. Ji buvo prikaustyta antrankiais prie kairiosios Harvėjaus rankos.

Holtas nustebęs kilstelėjo antakius.

- Aš norėjau būti tikras, kad daugiau nebus jokių siurprizų, - paaiškino seržantas.

Laris nusišypsojo, išėmė iš kišenės raktą ir atrakino antrankių spynelę.

- Jūs neradote ten moters? - paklausė mis Vord.

- Ne. Visur tuščia.

Jie nuėjo į direktoriaus kabinetą.

Inspektorius trumpai papasakojo įvykius.

- Misteri Dirbornai, kaip jūs visa tai paaiškinsite?

- Niekaip, ponas inspektorium. Argi aš kaltas dėl to, ką kažkokia gauja iškrėtė kaimyniniame name. Jei suradote slaptas duris, vadinasi, jie galėjo vaikščioti tarp mūsų, įeiti ir išeiti pro prieglaudos duris, bet mes to nežinojome: juk mes akli. Tikiuosi, jūs būsite teisingi iki galo ir nekaltinsite mūsų bendradarbiavimu darant nusikaltimus.

Holtui teko pripažinti direktoriaus išvadų pagrįstumą, atsisveikinti ir atšaukti apsupimą.

Beje, jis nepamiršo pastatyti policininko prie slaptųjų durų.

Išėję iš prieglaudos, Laris ir Diana sėdo į mašiną ir pasuko artimiausios parduotuvės link: mergina norėjo nusipirkti palaidinukę.

- Aš ką tik padariau įdomią išvadą, - tarė mergina.

- Kokią?

- Aš, netardama nė žodžio, ištiesiau Dirbornui ranką atsisveikindama ir nusišypsojau. Jis paspaudė mano ranką ir taip pat nusišypsojo. Suprantate?

- Kol kas nelabai, - atsakė inspektorius, laviruodamas tirštame mašinų sraute.

- Lari... Galima, aš jus vadinsiu taip?

Holtas linktelėjo.

- Lari, jis toks pat aklas, kaip aš ir tu.

- Tai labai svarbu, - sutiko inspektorius. - Bet įstatymas nenumato baudžiamosios atsakomybės už tai, kad žmogus apsimeta esąs aklas. Tiesa, tokiu atveju netenka prasmės jo pasiteisinimas: jis negalėjo nematyti, kad po jo prieglaudą vaikšto svetimi žmonės. Reikia pareikalauti žinių apie jį. Iš parduotuvės važiuosime į Skotland Jarda ir padarysime tai.

... Kol mis Vord rengėsi 47-ajame kambaryje, Holtas telefonu paprašė informacijos apie Dirborną.

Išėjęs į kabinetą, Holtas atsisėdo į savo kėdę ir prabilo:

- Jūs nežinote, Diana... Galima, aš jus vadinsiu taip?

Mergina nusišypsojo ir linktelėjo.

Ji jau buvo apsivilkusi nauja palaidinuke ir apžiūrinėjo save veidrodyje.

- Ir kodėl gi man davė tą kabinetą? Juk jame aš beveik ir

nebūnu... Nebent tik tam, kad kai kada galėčiau akis į akį pasikalbėti su savo sekretore.

Mis Vord paskubėjo pakeisti pokalbio temą.

- Jūs paėmėte Lju iš prieglaudos? - paklausė ji.

- Taip. Dabar jis ligoninėje, jį saugo policija. Beje, man reikia paskambinti...

Laris surinko Trafalgaro ligoninės numerį.

- Sveika, misis Boil... Su jumis šneka inspektorius Holtas iš Skotland Jardo. Kaip gyvuoja mano aklaasis Lju? Dėkoju. Sakykite, ar negalėtumėte man atsiųsti mis Džeims?.. Ačiū... Tiesiog dabar... Pas mane į namus... Taip, aš gyvenu ten pat. Iki pasimatymo.

Inspektorius padėjo ragelį.

- Kas tokia mis Džeims? - pasidomėjo Diana.

- Medicinos sesuo.

- Jūsų namuose kas nors serga?

- Ne. Bet negaliu gi aš jus kviesti apsigyventi viengungiškuose namuose, kur nėra nė vienos moters!

Mergina nuraudo.

- Aš nė neketinu kraustyti pas jus. Nejaugi jūs iš proto išėjote?

- Aš negaliu palikti jūsų vienos bute, kurį ne blogiau už jus pažįsta "Didysis Džekas". Jūs norite artimiausią naktį išvažiuoti skalbinių krepšyje su chloroforme išmirkytu maišu ant galvos? Aš negaliu to leisti būtent todėl, kad dar neišprotėjau. Važiukime, aš padėsiu jums pervežti daiktus.

... Kai jie su Dianos daiktais atvažiavo prie Lario namo, buvo jau vėlu.

Išeidamas iš lifto, Holtas užkliuvo už be sąmonės gulinčio žmogaus.

Tai buvo Fredas.

Laris paskambino ir Sanis jam atidarė duris.

- Mis Džeims atėjo?

- Taip, sere.

- Pakvieskite ją.

Jie įnešė Grogeną į butą ir paguldė ant sofos.

- Fredą, matyt, užpuolė čia, - ištarė inspektorius, apžiūrėjęs Grogeną. - Jis sužeistas ir nebūtų galėjęs ateiti čia iš toli...

Medicinos sesuo ėmėsi darbo.

Holtas iškvietė greitąją pagalbą.

Po penkiolikos minučių Fredą išvežė į ligoninę. Jis taip ir neatgavo sąmonės.

Laris paaiškino mis Džeims, kodėl ji turi būti čia, ir pavedė jos globai Dianą.

Tuo metu Sanis nešė merginos daiktus į jai skirtą kambarį.

... Kai medicinos sesuo ir tarnas užmigo, į Lario kambarį tyliai pasibeldė Diana.

Holtas dar nebuvo atsigulęs: jis senu įpročiu apdorojo dienos metu gautą informaciją.

- Aš nesutrukdysiu?

- Argi jūs galite man sutrukdyti?

- Tada aš įeisiu.

- O kaipgi padorumas? - paerzino ją Laris. - Ar jūs visi kraustotės iš proto kartu su manimi?

- Taip.

Mergina standžiau susisupo į chalata ir atsisėdo ant kėdės priešais Holtą.

- Jūs negalite užmigti? - paklausė jis.

- Man iš galvos neišeina viena "Didžiojo Džeko" frazė...

- Kokia?

- Jie kažkokiame rūsyje, kuriame yra žiurkių, laikė moterį, vardu Emą, kurią Džekas pagrobė prieš keletą dienų. Ar tai ne ta pati padienė darbininkė, kuri šnekėjosi su misteriu Stiuartu?

- Tai štai kodėl ji neatėjo pasiimti pamiršto žiedo!

- Po to Džekas pridūrė, kad Ema dabar su viskuo sutinkanti. Ko jie reikalauja iš jos? Galbūt jie kankinimais privertė ją padaryti nusikaltimą... Reikia išgelbėti tą nelaimingąją moterį! Kas žino, ką jie dar jai padarys? Jūs atkreipėte dėmesį į Lju pirštus?

- Ne. O ką?

- Jų galiukai apdeginti. Aš tai pajutau, kai jis palietė mano veidą.

- Kodėl jie tai padarė?

- Kad jis negalėtų skaityti Brailio sistema parašytų raštelių. Juk tik tokiu būdu su juo būtų buvę galima bendrauti.

- Koks beribis žmogiškasis žvėriškumas?! - sušuko Holtas. Reikia surasti tą moterį ir ją išgelbėti, - pakartojo mis Vord.

- Mes paprasčiausiai neturime kitos išėties: reikia pagaliau sužinoti, ką ji pasakė Stiuartui apie Klarisą ir iš kur ji tai sužinojo... Eikite miegoti. Viskas bus gerai..

- Duok, Dieve, - atsiduso Diana ir išėjo.

Septynioliktas skyrius

Rytą Holtas gavo atsakymą į savo klausimą apie prieglaudos direktorių:

“Dvasininkų sąrašuose yra tik vienas Džonas Dirbornas, 73 metų amžiaus kunigas. Jokių kitų duomenų nėra”.

- Prieglaudos direktorius perpus jaunesnis, - tarė mis Vord. Jie sėdėjo inspektorius kabinete ir gėrė arbatą.

- Vadinasi, jis ne tik apsišaukėlis aklasis, bet ir apsišaukėlis kunigas, - mįslingai tarė Laris. - Labai įdomu.

- O jo pjesės “Mekredi” teatre, kurių niekas nežiūri? Taigi prie visų šių epitetų galima pridurti dar vieną: pseudodramaturgas.

- Tačiau jo kūriniai vis dėlto stato. Be to, aš prie teatro nemačiau nė vienos afišos, kurioje nebūtų jo vardo. Visi spektakliai žlunga, bet teatras tuoj pat ruošia naują premjerą. To paties autoriaus...

- Kodėl gi teatras iki šiol nesubankrutavo? Vadinasi, jį kažkas finansuoja. Kam jis priklauso?

- Kasininkas pasakė: “Kažkokiai draudimo bendrovei”. Kokiai būtent - jis ir pats nežino. Keista konspiracija. Kam šeiminiui slėpti savo vardą nuo savo tarnautojų?

- Kad tarnautojai nepraneštų to vardo policijai. Logiška?

- Taip. Ir aš tikriausiai galiu pamėginti atspėti firmos, kuriai priklauso "Mekredi" teatras, pavadinimą.

- Aš irgi.

- Sakykite.

- Pirmiausia - jūs.

- Gerai, sakykime kartu.

Žiūrėdami vienas kitam į akis, jie ištarė:

- "Grinvičio draudimo bendrovė".

Ir abu nusišypsojo.

- Ne veltui misteris Džedas turi ten asmeninę ložę ir nepraleidžia nė vienos premjeros, - pasakė Holtas.

- Iš tos pačios ložės dingo Gordonas Stiuartas. Ir jį ten pasikvietė Stefanus Džedas, - pridūrė Diana.

- Prasmė žudyti kanadietį būtų buvusi tik tuo atveju, jei Klarisa būtų jo giminaitė arba bendrininkė.

- Iš kur mes žinome, kad buvo ne taip?

- Pamėginkite pateikti šitą argumentą teisme.

- Ir vis dėlto? Čia ne teismas.

- Reikia ieškoti Klarisos, - atsiduso Holtas. - O tam pirmiausia reikia surasti Emą.

- O Emą pagrobė "Didysis Džekas".

- Kurį mes irgi turime surasti.

- Ar ne jis, beje, sužeidė Fredą? Juk Džekas jau buvo jį užpuolęs.

- Reikia iškvosti briliantų mėgėją, jei jis jau gali atsakinėti į klausimus.

Holtas paskambino į ligoninę, kur gulėjo Grogenas.

Ten atsakė, kad sužeistasis atgavo sąmonę ir kad su juo kalbėtis jau galima.

... Pamatęs, kad įeina Holtas ir mis Vord, Fredas pakėlė nuo pagalvės sutvarstytą galvą ir nusišypsojo.

- Pirmą kartą gyvenime džiaugiuosi jus matydamas!

- Kaip jūsų sveikata?

- Taisosi.

- Ar žinote, kas jus taip apdorojo?

- Ne. Bet manau, kad tai buvo misterio Džedo linkėjimai.

Beje, jei jūs neprieštarausite, aš viską papasakosiu paeiliui. Dabar aš nebeturiu jokių priežasčių slėpti to, ką aš apie jį žinau, užtat man atsirado noras atsisteisti už žaizdas ir mėlynės.

- Minutėlę, - tarė Holtas ir kreipėsi į savo sekretorę. - Prašau užrašyti stenogramą.

Diana atsivertė sąsiuvinį ir pasiruošė rašyti.

Inspektorius linktelėjo Fredui.

- Aš papasakosiu jums visą tiesą, tačiau neprižadu, kad nieko nepridursiu. Atrodo, tai pasakė Napoleonas?

- Ne, ne jis, - nusišypsojo Holtas. - Bet jo amžininkas.

- Aš maniau, kad mano atmintis geresnė, - nusiminęs tarė Fredas. - Laisvu laiku aš daug skaitau. Anglijos kalėjimuose puišios bibliotekos. Ne tokios, kaip Prancūzijoje... Bet aš nukrypau... Atleiskite, man teks papasakoti daug tokių dalykų, kurie visiškai nepuošia mano biografijos. Aš prašau jūsų, mister Holtai, užmiršti visas smulkmenas, peržengiančias būtino minimumo ribas.

- Duodu jums žodį, - rimtai pasakė Laris.

Gregoras lengviau atsiduso.

- Ta istorija prasidėjo Prancūzijoje. Aš lošiau kazino ir prasišlošiau: vienas lošėjas palaikė neblogus santykius su banko laikytoju, geresnius, negu aš. Pinigų man liko tik kelionei namo, ir tai pėsčiomis. Einu sau, einu, ir staiga girdžiu šūvį. Apsidairau. Vienas žmogus guli ant žemės, kitas įtartinais greitai nueina. Policijos nematyti. Aš, žinoma, pasivijau nueinantįjį. Išsigandusiam vargšeliui teko paaiškinti, kad mano plepų liežuvį jis gali prispausti tik palengvindamas savo kišenę. Jis numetė man šešiolika tūkstančių frankų ir pabėgo.

Tada aš priėjau prie gulinčio žmogaus. Jis dar buvo gyvas. Paklausiau, kas jį pašovė. Jis atsakė: "Devidas Džedas"...

Holtas nustebeš pakėlė antakius:

- Žudikas turi kokį nors ryšį su Stefanu Džedu?

- Tai buvo jo brolis. Po to aš paklausiau mirštantįjį, kodėl Devidas šovė į jį. Sužeistasis atsakė, kad jis tarnavęs "Grinvičio draudimo bendrovėje", priklausiusioje broliams Džedams, ir atsitiktinai sužinojęs svarbią paslaptį pradėjo šantažuoti šeimnininkus...

- Kas tai per paslaptis?

- Nežinau. Jis mirė nespėjęs jos atskleisti. Man stovint greta nužudytojo iš kažkur atsirado policininkas. Mane, žinoma, areštavo, tačiau netrukus paleido: pistoleto aš neturėjau ir niekas negalėjo įrodyti, kad aš kaip nors susijęs su kulka jo kūne.

Fredas patylėjo.

Jis galvojo, kaip palankesnėje šviesoje išdėstyti paskutiniuosius įvykius.

- Aš įdėmiai klausau, Fredai, - tarė inspektorius.

- Sugrįžęs į Londoną, aš norėjau aplankyti misterį Devidą, bet namuose užtikau tik Stefaną Džedą, - tęsė Grogenas. - Aš pasidomėjau, kiek, jo nuomone, kainuoja jo brolio laisvė. Jis labai susijaudino ir pasakė, kad pašnekės apie tai su Devidu, kai šis grįš iš kelionės. Bet čia Dievas ar atsitiktinumas - kaip jums patogiaų - vos neišardė mano planų: grįžtant į Angliją Devidas smarkiai persišaldė ir parvykęs namo kitą dieną mirė. Aš nuėjau į laidotuves ir mano ašaros buvo pačios nuoširdžiausios visoje gedulingoje eisenoje. Bet Stefanas Džedas pasiūlė kaip tikras džentelmenas. Jis pasakė, kad nori išsaugoti nesuteptą brolio atminimą ir pasisiūlė mokėti man solidžią kasmetinę premiją už tylėjimą. Aš nedirsau įžeisti jo atsisakydamas.

- Fredai, jūs tikrai nežinote, kokia Džedų nuodėmė davė galimybę jų tarnautojui šantažuoti savo šeimininkus?

- Jeigu žinočiau, pasakyčiau: labai jau noriu atkeršyti Stefanui už žaizdas!

- Tęskite.

- Prieš keletą dienų aš sutikau daktarą Džedą vestuvėse. Tose pačiose, kur buvote ir jūs, mis Vord. Jis pasiūlė man vienkartinę stambią sumą už tai, kad aš išvažiuočiau į kontinentą ir dešimt metų nesirodyčiau Anglijoje! Aš sutikau. Tada jis pakvietė mane vakarienės, kad aptartume tarpusavio garantijas. Jam užteko įžulumo prisaikdinti mane, kad aš neapšvarinčiau kurio nors jo svečio kišenių...

- Kada turėjo įvykti vakarienė?

- Aštuntą valandą vakaro jo namuose, prigrūstuose paveikslų ir brangenybių. Tiesą sakant, aš būčiau buvęs nieko prieš pasiūlyti ir nusivežti į kontinentą porą platininių apyrankių su bri-

liantais, kurias šis pagyrūnas kolekcionierius laiko pačioje matomiausioje vietoje, įstiklintame servante...

- Iš kur jūs žinote tokias smulkmenas? Jūs esate buvęs pas Džedą svečiuose anksčiau?

- Ne. Mes su juo visada susitikdavome "Grinvičio draudimo bendrovės" kontoroje.

- Iš kur tada jūs žinote, kur jis laiko apyrankes? Gal jūs buvote pas jį svečiuose nekviestas?

- Misteri Holtai, jūs mane įžeidinėjate! Jei tai būtų tiesa, tai apyrankės ten jau negulėtų!

- Taigi kas vis dėlto jums papasakojo apie jas? Ar tik ne Stefanai!

Fredas mirkstelėjo inspektoriui.

- Aš nenorėčiau nieko išduoti, bet negi nuo jūsų ką nors nuslėpsi?

- Kalbėkite.

- Nepamirškite, kad jūs davėte žodį.

- Dabar, Grogenai, jūs įžeidinėjate mane.

- Atleiskite.

- Tai kas gi?

- Stefano kamerdineris, buvęs mano kameros kaimynas. Jį vadina Stručiu.

- Pažįstu jį. Tris kartus teistas. Kaip Džedas ryžosi priimti jį?

- Tai Stefano reikalas, misteri Holtai.

- Jūs teisus. Tęskite.

Inspektorius atsistojo ir perėjo palatą.

- Aš prityręs sukčius ir įpratau žiūrėti, ar partneris neturi atsarginio tūzo rankovėje. Todėl atėjau valanda anksčiau negu buvome susitarę ir pasislėpiau priešais Džedo namą. Iki aštuntos valandos neatvyko nė vienas svečias. Man nesinorėjo būti pirmam: tai prastas tonas, kaip sako prancūzai. Pusę devintos į gatvę išėjo Stefanai ir pradėjo dairytis, bet manęs nepamatė. Svečių nebuvimas pasirodė man įtartinas: juk anglai, priešingai nei prancūzai, punktualūs. Džedas nuėjo į namą. Aš taip išalkau, kad jau norėjau surizikuoti ir nusekti paskui jį, bet čia prie Stefano vartų

privažiavo automobilis, ir vartai automatiškai atsivėrė, po to užsivėrė. Aš užlipau ant tvoros ir pasižiūrėjau į kiemą, kad sužinočiau, kas atvažiavo. Ir žinote, ką aš pamačiau? Tą patį žmogaus pavidalo dramblių, kuris prieš dieną norėjo mane pribaugti!

- "Didysis Džekas"?

- Jis man neprisistatė.

- Nejaugi jūs jo nepažįstate, Fredai? Juk jo bijo visas Londono nusikaltėlių pasaulis, - pasakė Holtas, prisėsdamas ant Grogeno lovos krašto. - Jūs puikiai žinote, inspektoriau, kad aš niekada nepriklausiau jokiai grupei ir visada tuo didžiavausi - neturiu nei vergų, nei šeimninukų. Taigi aš geriau pažįstu jus, negu savo amato brolius.

- Jūs vis dėlto užėjote pas Džedą?

- Pats suprantate, kad mano apetitas dingo ir įsidedė smalsumas. Aš įsitaisiau patogiau ir įtempiau ausis, nenustodamas stebėti. Vairuotojas nuvažiavo į garažą, o "Didysis Džekas", kaip jūs jį pavadinate, stovėjo vietoje ir kažko laukė. Kieme pasirodė Stefanas. "Aš pasiruošęs", - pasakė aklasis. "Jis neatėjo, - atsakė Džedas. - Tikriausiai pajuto pasalą". Džekas paklausė, ką jam dabar daryti. Stefanas nusivedė akląjį į namą, kažką šnibždėdamas jam į ausį. Duryš užsidarė, ir tuo spektaklis baigėsi. Aš nusileidau ant šaligatvio. Viskas buvo aišku: Džedas nusprendė mane nužudyti, kad nereikėtų mokėti pinigų. Dabar aš jau nebebuvau suinteresuotas saugoti jo paslapties ir susiruošiau pas jus.

- Kodėl į namus, o ne į Skotland Jarda?

- Pirmiausia, reikalas labai skubus, o antra - konfidencialus.

- Suprantama.

Grogenas susiraukė iš skausmo.

- Norite pailsėti? - paklausė Laris.

- Ne. Istorija jau eina į pabaigą. Kai aš pakilau liftu iki jūsų buto ir norėjau paspausti skambučio mygtuką, mane netikėtai užpuolė iš užpakalio. Aš gavau smūgį į galvą, kitą - peiliu į nugarą ir praradau sąmonę. Manau, kad tai ir buvo tas pavedimas, kurį Stefanas davė "Didžiajam Džekui". Aklasis iki jūsų namo galėjo nusigauti mašina, nes ašėjau pėsčiomis.

- Kaip Stefanas galėjo įspėti, kad jūs eisite būtent pas mane?

- Nežinau. Tai iš tiesų keista. Manęs niekas nesekė. Aš, kaip visada, tai patikrinau...

- Misteri Holtai, - pasakė Diana, - jūs gavote laišką su grasinimais. Prisimenate?

- Taip. Jis buvo parašytas tuo pačiu braižu, kaip ir kvietimas Grogenui ateiti į "Aklųjų prieglaudą".

- Aš įsitikinusi, kad "Didysis Džekas" atvažiavo įvykdyti grasinimą ir ieškojo jūsų, o ne Fredo. Būdamas aklas jis paprasčiausiai suklydo.

- Vadinas, Grogenas mane išgelbėjo: šioje lovoje turėjau gulėti aš, - ištarė seklys.

- Kai aš iš čia išsikaptysiu, iš jūsų - pietūs restorane, misteri Holtai.

- Gerai, - juokdamasis pažadėjo Laris.

- Ką jūs ketinate daryti su Džedu?

- Kol kas būtų ne pro šalį padaryti jo namuose kratą.

- Tada aš noriu jums įteikti nedidelę dovanėlę. Pareikalaukite iš medicinos sesers mano drabužių. Dešiniojoje kelnių kišenėje yra Stefano namo raktai. Tai kopijos, kurias man užsakė Strutis. Tik nežiūrėkite į kitas kišenes.

Inspektorius pakilo.

- Ačiū, Fredai. Aš noriu užduoti jums dar vieną klausimą.

- Kokį?

- Iš kur jūs gavote juodas sąsagėles su briliantų raštu? Tas, kurias atidavėte į misterio Emdeno lombardą?

- Man nesinorėtų apie tai šnekėti, - sumišo Grogenas.

- Teks. Priešingu atveju įtarimas, kad jūs dalyvavote įvykdant žmogžudystę, neatkris. Nors aš ir žinau, kad jūs tokiais dalykais neužiimate.

Grogeno veidas pasidarė baltesnis už tvarsčius, dengusius jo galvą.

- Jas man davė Strutis.

- Davė?

- Man atkakliai prašant, - prisipažino Fredas. - Būti garbingu žmogumi - labai brangus malonumas, misteri Holtai.

- O kaip jie atsidūrė pas Strutį?

- Prilipo prie jo rankų, kai jis valė dulkes nuo misterio Džedo kolekcijos.

Laris ir Diana susižvalgė.

- Vėl Džedas, - sumurmėjo seklys.

Mis Vord linktelėjo ir užvertė savo sąsiuvinį.

Aštuonioliktas skyrius

Kitą rytą Laris ir Diana atsikėlė anksti.

Sanis pateikė pusryčius.

Mis Džeims dar miegojo.

- Aš labai norėčiau, kad jūs išeitumėte iš Skotland Jardo, - pasakė Holtas.

- Aš bloga sekretorė? - nustebė mis Vord.

- Ką jūs! Nuostabi!

- Tai kodėl gi jūs mane išvejate?

Laris paniuro.

- Aš neveju jūsų, Diana. Priešingai, aš labai norėčiau nesisirti su jumis, - sumurmėjo jis.

- Tada jūs - pats nenuosekliausias seklys pasaulyje! Jūs iš manęs reikalaujate neįmanomo dalyko: kad aš išeičiau neišeidama. Kaip jus suprasti?

- Aš siūlau jums pereiti į kitas... pareigas.

- Ir kokios jos bus?

- Padaryti inspektorių Holtą laimingą ir dalintis su juo savo gyvenimo džiaugsmiais ir sunkumais.

Mergina paraudo.

- Jūs man peršatės?

- Taip, Diana! Aš myliu jus... Ir noriu jus vesti. Išsik iš čia, velniai tave griebtų!

Paskutiniai žodžiai buvo skirti tarnui, kuris pravėręs duris ėmė klausytis.

- Atleiskite man, tas Sanis amžinai kaišioja nosį į mano reikalus...

Mis Vord nusišypsojo.

- Mano nuomone, tai tiesioginės jo pareigos. Argi ne taip?

Laris pakėlė rankas.

- Jei taip sakote jūs, vadinas, taip ir yra.

Holtas nuleido rankas ir vieną jų uždėjo ant merginos pirštų.

Ji nesipriešino.

- Ar aš galiu... tikėtis?

Diana nusijuokė.

Laris atitraukė ranką ir paraudo.

- Padėkite... atgal... Atleiskite man. Aš pamačiau savo atspindį ant kavinuko... Ir supratau, kad esu visiškai nepanaši į merginą, kuriai šiuo metu galima pasipiršti. Štai jeigu jūs... tu palauktumei, kol aš pasidarysiu šukuoseną...

Holtas apkabino ją ir pabučiavo.

Ji atsakė jam tuo pačiu.

Sanis vėl žvilgtelėjo į kambarį ir tyliai uždarė duris.

- Velniai griebtų, - murmėjo jis, žingsniuodamas koridoriu mi į virtuvę, - teks ieškoti naujo šeimininko. Bet kur rasi tokį gerą?

- Tu turi man prižadėti... - tuo momentu tarė Diana ir nutilo.

- Viską, ko tik tu nori, - atsakė Holtas, nelaukdamas tęsinio.

- Prisiek, kad niekada nepaliksi manęs, kas beįvyktų.

- Prisiekiu. O tu?

- Ir aš.

... Kai jie atėjo į Skotland Jarda, ten jų laukė aklas senukas, saugomas civiliai apsirengusio agento.

- Lju? Kodėl jis čia? - paklausė inspektorius.

- Atleiskite, mister Holtai, aš jūsų vardu liepiau jį čia pristatyti, - tarė mis Vord.

Inspektorius atrakino 47-ąjį kambarį ir liepė ten įvesti aklą-
jį.

- O tu sugebėsi ką nors iš jo išgauti?

- Manau, kad sugebėsiu. Aš kai ko išmokau aklyjų ligoninėje... Man skubiai reikalingas uniformuotas policininkas.

Laris liepė agentui atvesti policininką.

Diana pasodino Lju ant kėdės.

- Panašu, kad aš areštuotas, - tarė akklasis.

Mergina padėjo rankas ant senio smilkinių ir pasuko jo galvą prie dešiniojo peties, po to prie kairiojo, po to tiesiai.

- Ne? Aš laisvas?

Mis Vord nulenkė jo galvą pirmyn.

- Taip? Vadinasi, aš laisvas... Kas jūs?

Diana uždėjo aklojo pirštus ant savo skruosto.

- Moteris, - ištarė jis. - Ko jums reikia?

Mergina davė akklajam paliesti pistoletą, kurį po to priglaudė jam prie ausies.

- Taip, mane apkurtino būtent tokiu būdu, - tarė Lju.

Agentas pakvietė policininką.

Mis Vord pirštu palietė aklojo lūpas.

- Jūs norite, kad aš tai papasakočiau?

Diana privertė jį linktelėti galva.

- Aš bijau. Mane už tai gali nužudyti.

Mergina pasukiojo aklojo galvą iš vieno šono į kitą ir uždėjo jo ranką ant policininko munduro.

Jis pačiupinėjo šiurkštų audinį ir uniformos sagas.

- Policininkas. Aš saugomas. Vadinasi, aš galiu kalbėti nebijodamas dėl savo gyvybės?

Mis Vord nulenkė Lju galvą.

Senis su palengvėjimu atsiduso ir pradėjo:

- Aš turėjau brolių Džimą. Jis buvo regintis, bet jį nuo vaikystės privertė apsimesti aklu ir prašyti išmaldos. Mes augome kartu su juo ir su "Didžiuoju Džeku", kuris, kaip ir aš, aklas iš prigimties. Džimas daugelį metų mus mokė orientuotis aplinkoje, kad mes galėtume normaliai gyventi matančiųjų pasaulyje. Kai mes išmokome vaikščioti be lazdelių, jausdami kryptį iš menkiausių garsų, temperatūros pokyčių, oro judėjimo ir dar daug ko kito, naktimis pradėjome apiplėšinėti turtingus butus. Vadeiva tapo "Didysis Džekas". Mūsų gauja gavo "Negyvų Londono akių" pravardę: Džimas slėpė, kad jis ne aklas. Po to mes patekome šeimininkų valdžion. Aš nežinau jų vardų. Džekas visada sakydavo: "jie". Nuo to laiko mums teko užsiimti tokiais reikalais, kurie man labai nepatiko. Pavyzdžiui, kartais mes turėdavome iš kurio nors

namo išnešti lavonus ir įmesti į Temzę... Prieš ketverius metus mano brolis dingo. Aš manau, kad jį užmušė Džekas, o tai padaryti liepė "jie". Džekas visada vykdė tai, ką liepia "jie". Aš jį labai bijau ir todėl visus tuos ketverius metus tylėjau. O neseniai pasiryžau ir į eilinio lavono kišenę įkišau raštelį: "Jį nužudė "Nagyvos Londono akys". Geriau būtų buvę parašyti "Didysis Džekas", bet tai aš supratau tik po to. Tą pačią naktį sapnuodamas aš išsiplepėjau apie raštelį, ir Džekas tai išgirdo. Mane kankino tol, kol aš viską prisipažinau. Tada apdegino man pirštus ir susprogino ausų būgnelius, kad aš negalėčiau nei girdėti, nei skaityti ir "jų" neišduočiau. Nežinia, kodėl "jie" manęs nenužudė. Štai ir viskas, ką aš galiu pasakyti. Jei surasite tuos, kurie nužudė mano brolių ir pavertė mane tuo gyvu lavonu, kurį matote priešais save, praneškite man. Aš noriu žinoti, kad sugebėjau atkeršyti už nelaimingąjį Džimą...

Laris liepė nuvežti Lju atgal į ligoninę ir pastatyti prie jos sustiprintą apsaugą.

Diana davė agentui pinigų, kad pakeliui jis seniui nupirktų vaisių ir saldainių.

Likusi viena su Holtu, ji pasakė:

- Mano manymu, reikia rašyti arešto orderį Džedui.

- Kokį kaltinimą tu ruošiesi jam pateikti?

- Gordono Stiuarto nužudymą.

- Aš negaliu to padaryti, - liūdnai tarė Laris.

- Kodėl?

- Iš manęs pareikalaus įrodymų.

- Jų daugiau negu reikia! - karštai sušuko mergina.

- Stefanas pasisamdys gerą advokatą, kuris iš visko, ką mes pateiksime teismui, nepaliks nė krislelio.

- Negali būti! Juk viskas taip aišku...

- Tu būsi kaltintojas, o aš - advokatas, - pasiūlė Laris. - Teisk Džedą. Pradėk...

Mis Vord atsisėdo prie inspektorius stalo.

- Pirmiausia, Stiuarto rankoje buvo suspausta juodos sąsagos su briliantų raštu nuolauža. Lygiai tokios pat sąsagėlės buvo Džedo kolekcijoje. Ką į tai atsakys advokatas?

- Jis paklaus, kokių pagrindų jūs tvirtinate, kad Stefaną turėjo tokias pat sąsagas.

- Jas iš Džedo namų pavogė Strutis!

- Iš kur jūs tai žinote? Jūs tardėte Strutį?

- Ne, - prisipažino Diana. - Gerai, apklausime.

- O mano ginamasis tvirtina, kad jis neturėjo tokių sąsagų. Stefano kaltė dar neįrodyta, o Strutis tris kartus sėdėjęs kalėjime. Kodėl jūs labiau tikite recidyvisto žodžiu, o ne garbingo žmogaus. Netgi, pasakyčiau, vieno iš labiausiai gerbiamų Londono žmonių žodžiu!

- Tas sąsagas iš Stručio gavo Fredas Grogenas...

- Jis yra garsus vagis ir sukčius. Bet netgi jei Grogenas būtų garbingumo ir kilnumo įsikūnijimas, ką jis galėtų patvirtinti? Kad gavo sąsagas iš Stručio. O iš kur šis jas gavo, Fredas žino tik iš to paties Stručio žodžių. Maža, iš kur jis galėjo jas pavogti?

- Vadinasi, negyvo Stiuarto rankoje rasta sąsaga nieko mums padėti negali?

- Jei mes būtume radę antrąją nuolaužą Stefano kišenėje, tai turėtume teisę paklausti, iš kur ji ten atsirado, - paaiškino seklys.

- Bet mes kol kas jos neradome.

- O misterio Gordono testamentas, po kuriuo yra pirašas: *"Mane įviliojo į spąstus."*

- Kur čia paminėtas daktaras Džedas?

- Niekur, - pratarė mergina nuliūdusi.

Minutę ji tylėjo.

- O aklojo Lju raštelis? Ten nėra Džedo vardo, bet yra gaujos pavadinimas - "Negyvos Londono akys".

- Kaip jūs įrodysite, kaltintojau, kad mano ginamasis kaip nors susijęs su ta gauja?

- Fredas matė Džedą su "Didžiuoju Džeku"!

- Vėl Fredas Grogenas? Ponai prisiekusieji tarėjai, visi kaltinimai, mano nuomone, remiasi vagių, kurie svajoja apiplėšti turtingo kolekcionieriaus namus, parodymais, ir todėl stengiasi apšmeižti šeiminką. Tuščią namą lengviau apvogti.

Mis Vord ilgai ir įtemptai mąstė.

Holtas tylėdamas gėrėjosi ja.

- Viskas, ką mes galime garantuoti tvirtinti, veda prie "Didžiojo Džeko", - létai tarė ji pagaliau. - O jo ryšį su Džedu dar reikia įrodyti...

- Vadinasi, Stefano areštui orderio kol kas nerašysime. Priešingu atveju mus apkaltins neprofesionalumu.

- Ką gi daryti?

- Pareikalauk informacijos apie daktarą Džedą iš kur tik įmanoma. Ir pabūk čia, kol surinksi visus duomenis apie jį.

- O tu?

Laris apkabino ir pabučiavo merginą.

- Man reikia išeiti labai svarbiu reikalu. Aš greitai grįšiu. Iki susitikimo.

Devynioliktas skyrius

Praėjus maždaug valandai po aprašytų įvykių, netoli Džedo namo sustojo furgonas.

Jame sėdėjo du vyriškiai, apsirengę miesto dujų ūkio valdybos darbininkų uniformomis.

Vienas iš jų paklausė porininko:

- Ar jūs turite orderį kratai, inspektoriau?

- Taip, - atsakė šis.

- Kam tada šis maskaradas?

- Man labai svarbu, kad šeimininkas nežinotų, jog jo namuose buvo daroma krata.

- Jo nėra namuose?

- Jis savo kontoroje. Ką tik patikrinau telefonu.

- O jeigu jis staiga užgrius, kai mes būsime dar ten?

- Tada, Harvėjau, mes pasakysime, kad jo namuose dujų vamzdžiai suremontuoti. Ir paprašysime arbatpinigių.

- Aišku.

Jie priėjo prie durų, Holtas paskambino.

Jiems atidarė Džedo tarnas.

- Dujų tarnyba, - tarė seržantas.

Laris ir Harvėjus įėjo į namą ir uždarė paskui save duris. Seklys nusiėmė dujininko uniformos kepurę ir paklausė:

- Jūs mane pažįstate, Struti?

- Inspektorius Holtas! - sušuko sukrėstas tarnas.

- Vėl ėmėtės senų darbėlių?

- Prisiekiu jums...

- Neprisiekinėkite. Kas apvogė daktarą Džedą ir perdavė brangenybes Grogenui?

- Fredas iš manęs jas atėmė!

- Štai jūs ir prisipažinote, kad iš daktaro brangenybes pavogėte jūs! Norite būti nuteistas ketvirtąjį kartą?

Strutis net pažaliavo iš baimės.

- Pasigailėkite, inspektoriau! Daugiau nė pirštu nieko nepaliesiu!

- Gerai. Aš neliesiu jūsų. Bet pateiksiu vieną sąlygą...

- Kokią?

- Jūs privalote niekam nepasakyti to, kad mes buvome čia ir apžiūrėjome namą. Štai kratos orderis.

- Nė necyptelėsiu, mister Holtai!

- Eikite į savo kambarį. Jūs nieko nematėte ir negirdėjote.

Strutis išėjo.

Seklys apžiūrėjo namą.

Kambariai buvo apstatyti prabangiai, o didelėje salėje kabėjo įžymių dailininkų paveikslai.

Laris atidžiai ištyrinėjo sienas ir grindis.

Jis ieškojo slaptų durų ir greitai jas surado už salėje kabėjusio kilimo.

Vienu iš turimų raktų Fredas atrakino spyną. Už durų buvo sukti laiptai.

- Greičiau, Harvėjau! Jei mus užklups apačioje, tai visas mano planas žlugs!

Inspektorius ir seržantas skubiai nusileido į rūšį, kelią pasišviesdami kišeniniu žibintuvėliu.

Pastebėjęs ant sienos jungiklį, Holtas įjungė šviesą.

Tiesiai priešais juos buvo didžiulis siurblys, panašus į tuos, kuriais valomos vandens saugyklos.

Nuo jo ėjo du stori vamzdžiai ir elektros kabelis.

Vienas vamzdis ėjo iki rūsio sienos, kitas buvo nuleistas atviru galu į betoninį maždaug keturių metrų gylio šulinį.

Šulinys pasirodė esąs sausas.

Jo dugne buvo sunkios grandinės, skirtos kojoms sukaustyti.

- Iš kur jos čia? - nustebo seržantas.

Neatsakydamas Laris greitai nusileido į šulinį metaliniais kabliais, įmontuotais į jo sieną.

Pakėlęs grandines, jis įsitikino, kad jos pritvirtintos prie dugno.

- Taip aš ir maniau, - sušnibždėjo Holtas.

Jis ištraukė iš kišenės iš Grogeno gautą raktų ryšulį ir, iš eilės bandydamas raktus, surado tą, kuris tiko grandinių spynoms.

Inspektorius tą raktą atskyrė nuo ryšulio ir paslėpė jį po apatiniu kabliu.

- Tai ir yra tie spąstai, kuriuose mirė Gordonas Stiuartas, - tarė Laris.

- Jūs didis seklys, misterį Holtai! - sušuko seržantas. - Kaip jūs supratote, kad reikia daryti kratą šiame name, kad čia slaptos durys ir štai šis šulinys ir kad būtent čia žuvo Kanados milijonierius?

- Dabar ne laikas aiškinti, reikia kuo greičiau dingti iš čia.

Holtas išjungė rūsyje šviesą.

Pro slaptas duris jie grįžo į prabangią salę, o iš ten - į vestibulį.

Holtas su palengvėjimu atsiduso ir nusišluostė nuo kaktos prakaitą.

- Pakviesti Strutį? - paklausė Harvėjus. - Ar jūs turite raktus ir nuo lauko durų?

- Turiu. Tačiau išeiti aš kol kas neketinu.

- Ką gi mes darysime?

- Apžiūrėsime misterio Džedo garažą. Mane domina automobilis, kuriuo atvežė Stiuartą iš "Mekredi" teatro. Manau, kad štai šios šoninės durys veda į kiemą. Patikrinkite, seržante.

- Jūs nesuklydote, - pasakė Harvėjus.

Per kiemą jie nuėjo į garažą.

Virš duobės, skirtos automobilio apžiūrai ir remontui, stovėjo daktaro mašina.

Holtas apžiūrėjo patalpą ir automobilį, po to įlindo į duobę. Seržantas neatsiliko nuo inspektoriaus.

Šoninėje duobės sienelėje jie aptiko dureles.

- Įrankių spintelė? - tyliai paklausė Harvėjus.

Laris palingavo galva ir atidaręs dureles pašvietė žibintuvėliu.

Ankštame, visiškai tamsiame kaip kamera kambarėlyje sulūžusioje lovoje gulėjo moteris. Greta jos stovėjo "Didysis Džekas".

Jis, įtemptai įsiklausydamas, pasuko galvą į įėjimo pusę.

Holtas ir Harvėjus išsitraukė iš kišenių pistoletus ir įėjo į kambarėlę.

- Kas čia? - paklausė aklasis banditas. - Aš nepažįstu jūsų žingsnių...

- Inspektorius Holtas, - prisistatė Laris. - Jūs areštuotas. O vakare "Mekredi" teatre aš areštuosiu misterį Džedą. Eikite su manimi.

"Didysis Džekas" suriaumojęs metėsi prie durų.

Laris sučiupo seržantą už tos rankos, kurioje buvo pistoletas, o pats du kartus iššovė į lubas.

Nustūmęs policininkus, Džekas iššoko lauk ir nubėgo.

- Kodėl jūs sutrukdėte man jį sulaikyti? - paklausė Harvėjus.

- Aš jums vėliau paaiškinsiu. O dabar išsiaiškinkime, kas ta moteris.

Iš išvaizdos jai galėjai duoti maždaug penkiasdešimt metų. Jos rūbai buvo labai nešvarūs.

- Koks jūsų vardas?

Moteris neatsakė. Ji buvo be sąmonės.

- Seržante, atneškite vandens. Garažo kampe yra kranas.

Laris sudrėkino žilus nepažįstamosios smilkinius ir aptaškė jos veidą vandeniu.

Ji atsimerkė.

- Viešpatie, kaip jūs mane išgąsdinote! Aš taip bijau šuvių!

- Koks jūsų vardas? - pakartojo Holtas.

- Ema, - atsakė ji silpnu balsu.

- Tai jūsų vardas. O pavardė?

- Mane vadina Ema Vord.

Laris krūptelėjo.

- Vadinasi, jūs - Dianos Vord teta?

- Taip ji mane vadino. Iš tikrųjų aš esu netikra Dianos motina. Tikrasis jos vardas - Klarisa. Klarisa Stiuart. Misteris Gordonas Stiuartas žadėjo man daug pinigų, jei surasiu jo dukterį. Jūs nežinote, kur ji?

- Žinau, - sunkiai ištarė Holtas.

... Harvėjus padėjo Emai išsiropšti iš duobės ir nusiprausti.

Po penkių minučių jie jau sėdėjo furgonėlyje.

Seržantas pasuko Skotland Jardo link.

... "Didysis Džekas" įėjo į aklųjų prieglaudos direktoriaus kabinetą.

- Kodėl tu čia? - paklausė Džonas Dirbornas. - Tu turi būti greta tos moters. Aš juk tau įsakaiu!

- Taip, sere. Bet manęs ten vos neareštavo.

Direktorius pašoko nuo kėdės.

- Kas?

- Inspektorius Holtas. Jis šovė į mane, sere, kai aš bėgau nuo jo.

- O kur moteris?

- Liko ten, sere.

- Holtas matė ją?

- Tikriausiai, sere.

Dirbornas trenkė kumščiu į stalą.

- Kodėl tu nenužudei jo?

- Jis buvo ne vienas, sere. Šovė į mane du, bet, laimei, nė vienas nepataikė. Be to, aš supratau, kad turiu skubiai jus perspėti.

- Dėl ko?

- Šiandien vakare inspektorius ruošiasi areštuoti poną Stefaną "Mekredi" teatre. Taip jis pasakė...

- Dėkoju tau, Džekai. Tu visada ištikimai mums tarnavai - kaip atsidavęs šuo. Ir nusipelnei apdovanojimo...

Nušvitusiu veidu "Didysis Džekas" žengė pirmyn.

Džonas Dirbornas išsitraukė iš kišenės pistoletą ir iššovė.

Aklasis griuvo kaip pakirstas. Kulka pataikė tiesiai į širdį.

Direktorius greitai nusimetė kunigo drabužius, po kuriais slėpėsi juodas smokingas, nušveitė tamsius akinius, pasičiupo lagaminą ir išbėgo iš kambario.

Dvidešimtas skyrius

Pakeliui į Skotland Jarda Laris ilgai tylėjo, nugrimzdęs į ne-linksnius apmąstymus.

Jis pasipiršo savo sekretorei Dianai Vord. Ar panorės Klarisa Stiuart, Kanados milijonų paveldėtoja, tapti jo žmona?

Ir ką jis gali pasiūlyti jai, be kuklios algos ir kasdieninės baimės dėl jo gyvybės?

Žinoma, ji davė žodį, bet dabar geriau pamiršti tai...

- Ponai, jūs tikrai iš policijos? - paklausė Ema.

- Taip, - atsakė Harvėjus.

- O kodėl jūs taip keistai apsirengė?

- Taip įsakyta.

- O kur mano Klarisa?

Išgirdęs tą vardą, Holtas sugrįžo į realybę.

- Ką jus sakėte? - paklausė jis.

- Kur Klarisa?

- Čia.

Mašina sustojo prie įėjimo į Skotland Jarda.

Kol Emai įformino vienkartinį leidimą (seras Džonas Hezonas jau pasirūpino įėjimo sistemos pakeitimu), inspektorius ir seržantas pakeitė maskaradinius kostiumus įprastais drabužiais.

Holtas paleido Harvėjų perspėdamas, kad šis niekur neišeitų iš Skotland Jardo.

Po to Laris paskambino Hezonui ir pakvietė jį užėti į 47-ąjį kambarį. Mis Vord laukė seklio jo kabinete.

Pamačiusi Larį ir Emą, ji atsiduso:

- Ačiū Dievui!

Ir norėjo kažką pasakyti, bet nesuspėjo: į kambarį įėjo vyriausiasis policijos komisaras.

- Tave jau galima pasveikinti, Lari? - paklausė seras Džonas.

- Sveikinti dar anksti, bet kai kas jau padaryta, - atsakė seklys.

- Kas ši moteris?

- Jei tu turi laiko, Džonai, sėskis ir paklausk. Aš tikiuosi, kad ji mums papasakos daug įdomių dalykų.

Seras Džonas Hezonas įsitaisė kėdėje ir užmetė koją ant kojos.

Likusieji pasekė jo pavyzdžiu.

Holtas kreipėsi į moterį:

- Papasakokite mums, kas jūs, ir kaip patekote ten, kur mes jus suradome.

- Mane, kaip aš jau sakiau, vadina Ėma Vord. Aš dirbau Londono ligoninėje, kai ten atvažiavo gimdyti misterio Gordono Stiuarto žmona. Aš dalyvavau gimdyje. Jis buvo sunkus, ir išgelbėti motinos nepavyko. Mirė ir viena iš dviejų pasaulį išvydusių mergaičių.

- O kaip antroji mergaitė atsidūrė jūsų namuose? - paklausė Holtas.

- Aš tuo metu buvau ištekėjusi, bet vaikų neturėjau. Štai ir pasiėmiau sau tą kūdikį, kai motina mirė. Gimdymo metu ji kalbėjo apie vyrą, kuris ją metė ir išvyko iš Anglijos, nepalikęs netgi adreso. Motina buvo našlaitė. Vadinasi, naujagimė mergytė taip pat liko visiška našlaitė. Štai aš ją ir pasiėmiau...

- Kodėl gi tu mane palikai? - paklausė Diana.

- Tai jūs ir esate ta našlaitė? - pasidomėjo seras Džonas.

- Taip. Teta Ėma auklėjo mane iki dvylikos metų, o po to staiga dingo. Nuo to laiko aš nieko apie ją nežinojau iki tol, kol pamačiau jos sutuoktuvinį žiedą misis Portlend rankose.

- Štai kodėl tu tada nualpai! - sušuko Laris.

- Kodėl gi jūs palikote dvylikametę mergaitę? - paklausė Hezonas.

- Aš jokiū būdu nebūčiau to padariusi, jei tai būtų priklausę tik nuo manęs. Mergaitė augo. Mums buvo vis sunkiau pragyventi iš mano algos ir aš pradėjau prekiauti narkotikais, kuriuos imdavau iš ligoninės. Po kiek laiko mane nusižiūrėjo Londono gaujos vadeivos ir pareikalavo, kad aš pavogčiau pinigų iš ligoninės kasos. Priešingu atveju jie grasino išduosią, kad aš prekiauju narkotikais, Teko sutikti. Kai mano rankose atsidūrė didelė pinigų suma, aš nusprendžiau juos pasilikti sau ir pabėgti kartu su vaiku. Bet banditai numatė tokią galimybę. Mane sučiupo, atėmė pinigų ir norėjo nužudyti...

Ema paprašė vandens ir godžiai išgėrė Dianos paduotą stiklinę.

- Man pavyko likti gyvai tik todėl kad po trijų tyčiojimosi dienų aš papasakojau tai, kad išauginau Kanados milijonieriaus dukterį. Jie nusprendė iš to pasipelnyti ir suprato, kad be manęs jiems nieko neišeis. Norint įrodyti merginos giminybę su Gordonu Stiuartu, buvo reikalingi mano, kaip liudininkės, parodymai, kadangi antrasis kūdikis gimė tuo momentu, kai, be manęs, greta motinos nieko nebuvo.

- Kodėl? - pasidomėjo Laris.

- Tą dieną buvo daug gimdymų ir ligonių. Personalas tiesiog nespėjo...

- Suprantama. O kodėl jūs neįregistravote kūdikio?

- Aš bijojau, kad iš manęs mergaitę atims. Mes išvažiavome į kitą Londono rajoną, kur mūsų niekas nepažinojo, ir ramiai ten gyvenome iki to laiko, kol jai suėjo dvylika metų, ir aš įsipainiojau į tą bjaurią istoriją, susijusią su ligoninės kasa. Tris dienas manęs nebuvo namuose. Kai banditai su manimi ėjo paimti mergaitės, ten jos jau nebebuvo...

Diana linktelėjo galva.

- Ir dėkui Dievui, - tęsė Ema. - Baisu pagalvoti, ką jie galėjo jai padaryti, jei būtų suradę. Mane paliko gyvą, bet nepaleido, o padarė savo tarnaitę, tiksliau pasakius - verge. Visus tuos metus jie ieškojo mergaitės. Ir štai kartą iš kažkur sužinojo, kad jos tėvas atvažiavo iš Londono...

- Kas tokie "jie"? - paklausė Holtas.

-
- Aš nežinau vadeivų vardų.
 - Su kuo tiesiogiai palaikėte ryšius?
 - Su akloju, kurį vadino "Didžiuoju Džeku". Kitų aš beveik nepažįstu...
 - Kaip jūs susitikote su Gordonu Stiuartu?
 - Man įsakė įsitaisyti padiene valytoja misis Portlend namuose, kur Gordonas Stiuartas nuomojo butą.
 - Ką jūs pasakėte jam?
 - Aš turėjau pranešti, kad jis turi vienintelę dukterį Klarisą. Taip ją pavadino motina...
 - Kodėl gi jūs pavadinate mergaitę Diana?
 - Aš svajojau turėti savo dukterį. Jei būčiau turėjusi, būčiau davusi jai šį vardą.
 - Tęskite.
 - Misteris Gordonas pažadėjo daug pinigų, jei surasiu jo dukterį. Aš nusprendžiau surasti ją ir drauge su jais išvažiuoti į Kanadą. Bet gaujos vadeivos iš karto pastebėjo, kad aš pradėjau žaisti savo žaidimą. "Didysis Džekas" sučiupo mane ir ilgai laikė rūsyje, pilname didžiulių žiurkių, kol aš susitaikiau su likimu ir atsisakiau savo planų. Nuo to laiko jie laikė mane ten, kur jūs ir radote. Štai ir viskas, ką aš galiu papasakoti...

Dvidešimt pirmas skyrius

Išklausęs Emos istoriją, seras Džonas atsistojo:

- Man laikas, Lari, palydėk mane į kabinetą.
 - Atleiskite, aš paliksiu jus porai minučių, - tarė Holtas ir išėjo paskui komisarą.
 - Tarp tavęs ir Dianos romanas? - paklausė Hezonas, žingsniuodamas koridoriumi.
 - Aš jai jau pasipiršau ir gavau jos sutikimą, - atsiduso Laris.
 - O dabar kankiniesi dėl to, kad ji pasirodė besanti turtinga nuotaka?
-

Holtas linktelėjo.

- Jei tu sėkmingai užbaigsi Stiuarto bylą, galėsiu tave rekomenduoti į savo vietą. Manęs greitai laukia paaukštinimas. Kaip tavo reikalai? Ar tunelio gale jau matosi šviesa?

- Taip, - atsakė palinksmėjęs Holtas. - Šiandien vakare aš...

Jis pritildė balsą iki šnibždesio ir pasakė keletą frazių tiesiai Džonui į ausį.

Hezonas atidžiai išklausė, pagalvojo ir tarė:

- Gali duoti atitinkamus įsakymus mano vardu.

... Laris išsiuntė Emą į savo namus tarnybine mašina, ją lydėjo trys policininkai.

Jie turėjo saugoti Holto butą, kol juos pakeis kiti.

Sanis gavo nurodymą telefonu įkurdinti Emą kiek galima patogiau, o mis Džeims - pasirūpinti jos sveikata.

‘Likęs vienas su Diana, Laris nusiminęs prabilo:

- Tu dabar tapai turtinga nuotaka...

Jis nutilo.

Mergina užbaigė sakinį:

- Todėl tu daugiau nesiryžti kalbėti apie mūsų vestuves?

Holtas pamėgino atsakyti, bet ji, jo neklausydama, tęsė:

- Kur kas mieliau tu vestum neturtingą merginą, kad turėtum galimybę ją maitinti ir rengti savo sąskaita! Suprask gi, kad man visa tai neturi jokios reikšmės. Aš tave myliu ir noriu būti tavo žmona. Ir turiu tam teisę: tu davei žodį, kad nemesi manęs, nors ir kas beatsitiktų!

- Daviau, - prisipažino Laris.

Klarisa Stiuart apkabino jį ir stipriai pabučiavo.

- Jeigu tu neprieštaruji, aš liksiu tavo sekretore iki mano tėvo nužudymo bylos galo, - tarė mergina.

Holtas džiaugsmingai atsiduso.

- Aš surinkau duomenis apie Stefaną Džedą. Po savo brolio Devido mirties jis yra “Grinvičio draudimo bendrovės” galva. Turtingas filantropas: iš savo lėšų išlaiko “Aklųjų prieglaudą”...

- Džonas Dirbornas! - sušuko Laris. - Kunigas, kurio nėra kunigų sąrašuose, ir matantis akklasis!

- ... ir “Mekredi” teatras, - užbaigė Klarisa.

- Vėl Džonas Dirbornas, pjesių, kurių niekas nenori žiūrėti, autorius.

- Ir dar viena informacija: Stefanus Džedas prieš ketverius metus įvedė Džoną Dirborną į "Grinvičio draudimo bendrovės" direktorių tarybą.

- Atrodo, aš supratau, kas toks tasai Džonas. Manau, jog tikrasis jo vardas - Devidas. Devidas Džedas, gudriai apsimetęs mirusiu prieš ketverius metus, kad išvengtų grėsmės iš Fredo Grogeno pusės! Tikriausiai "Grinvičio bendrovės" klerkas, kurį Devidas nušovė Prancūzijoje, sužinojo apie tai, kad šeiminkai pasipildo savo kasą nužudydami klientus ir mikliai pasisavindami jų pinigus. Galbūt neatsitiktinai aklojo Lju brolis dingo prieš ketverius metus? Greičiausiai jis buvo ir palaidotas vietoj Devido.

- Aš, Klarisa Stiuart, niekada nepasirašiau pas Džedą kvito, liudijančio, kad gavau po tėvo mirties man priklausančią draudimą. Vadinasi, dokumentai suklastoti. Šitą įrodymą teismas priims?

- Taip. Bet šiandien aš turėsiu dar svaresnių įrodymų.

- Kokių?

Holtas nusišypsojo:

- Tu pateikei man siurprizą! Dabar - mano eilė!

Dvidešimt antras skyrius

Diana sėdėjo Lario bute ir stengėsi skaityti knygą, kad užgožtų augantį nerimą.

Kur išvyko tas nenurimstantis seklys?

Kokį siurprizą jis ruošia?

Tegul grįžta jis kiek įmanoma greičiau, gyvas ir sveikas: koks siurprizas gali būti geresnis už šį?

Kažkas pasibeldė į duris.

- Įeikite, - pasakė mergina.

Ant slenksčio pasirodė Sanis:

- Jums telegrama, mis.

Ji perskaitė:

"Brangi Dianai

Aš areštavau Stefaną Džedą. Mes sėdime jo namuose ir tvarkome popierius. Radome labai svarbių smulkmenų. Man skubiai reikalinga sekretorės pagalba. Atvažiuok kaip galima greičiau.

Tavo Laris."

- Ačiū, Sani. Prašau paduoti man lietpaltį.
- Jau vėlu, mis. Leiskite man jus palydėti, - tarė tarnas.
- Jūs turite daug reikalų namuose, - neryžtingai ištarė mergi-

na.

- Misteris Holtas greičiau atleis man už tai, kad nesuplausiu indų, negu už tai, kad išleisiu jus vieną naktį.

- Susitarkime taip: jūs mane palydėsite iki namo, į kurį einu, durų, ir sugrįšite atgal. Gerai?

- Klausau, mis, - tarė tarnas, paduodamas Dianai lietpaltį.

... Mergina paskambino į daktaro Džedo duris ir paleido Sa-

ną.

Jas atidarė Strutis.

Ji įėjo.

Tarnas uždarė duris.

... Štai kas vyko prieš porą valandų "Mekredi" teatre.

Buvo eilinė Džono Dirborno pjesės premjera.

Ložėje "A" sėdėjo Stefanas ir atidžiai sekė veiksmo eigą.

Be jo, salėje buvo penki šeši žmonės.

Daktaras Džedas išgirdo, kaip už jo nugaros atsidarė ložės durys, bet neatsisuko.

Jis ir taip žinojo, kad už nugaros stovi inspektorius Holtas su revolveriu rankoje.

Iš tiesų tai buvo Laris.

- Misteri Džedai, jūs areštuotas, - tarė seklys.

Tą akimirką Dirbornas, išlindęs iš už portjeros, užmetė jam ant galvos maišą, išmirkytą chloroforme.

Laris neteko sąmonės ir iš lėto ėmė smukti ant grindų.

Dirbornas jį pačiuopo, kad žiūrovai neatkreiptų dėmesio.

- Viskas, - sušnibždėjo buvęs prieglaudos direktorius.

Stefanas Džedas atsistojo ir apsisukęs paėmė inspektorių už kojų.

- Devidai, tu genijus! - tyliai ištarė daktaras.

Jie išnešė Holto kūną iš ložės, atitraukė raudoną kilimą, atidarė atsarginį išėjimą, išėjo į siaurą perėjimą tarp dviejų tvorų ir paguldė bejausmį Lari į laukiančią mašiną.

Jį pasodino pavargusio, atsirėmusio į sėdynės atkalnę kelevio poza ir nuėmė jau nereikalingą maišą.

Džedas sėdo prie vairo, ir jie nuvažiavo...

... Strutis palydėjo Dianą į vieną iš tų prabangiai apstatytų kambarių, kuriuos šiandien ištyrinėjo inspektorius.

Mergina nepastebėjo nei persiškų kilimų ant grindų, nei puikių statulų, nei stiklinių spintų su brangenybėmis: prieš ją stovėjo Stefanus Džedas.

- Sveika, mis Klarisa Stiuart, - tarė jis.

- Kur Holtas?

- Čia. Nesijaudinkite. Duokite man rankinę ir įsitaisykite patogiau kėdėje prie židinio.

- Lari! - pašaukė Diana.

Stefanas nusikvatojo.

- Atiduokite daktarui tai, ko jis prašo, ir greičiau, - už merginos nugaros pasigirdo pažįstamas balsas. - Jūs per daug mikliai iš jos išsitraukiate pistoletą pačiais netikėčiausiais momentais...

Diana apsidairė.

Už jos nugaros stovėjo Džonas Dirbornas ir žaidė pistoletu. Jo akyse švietė pergalė.

Stefanas atėmė iš merginos rankinę.

- Juk tai apiplėšimas! - pasipiktino ji. - Koks įžūlumas! Aš klausiu, kur misteris Holtas?

- Palaukite minutėlę, - atsakė Džedas.

Jis mažu rakteliu atrakino puikią indišką spintelę.

Jos viduje pasirodė esąs masyvus elektros kirtiklis.

- Pasukite šitą rankenėlę ir Holtas ateis, - pasakė Stefanus. -

Tai signalizacija.

- Man atrodo, kad jūs meluojate.

- Vadinasi, jūs nenorite, kad inspektorius ateitų čia? Aš nieko prieš, - nusijuokė Džedas.

Diana pasuko rankenėlę.

- Mes turime keletą minučių. Aš šiandien negalėjau teatre pasižiūrėti iki galo didžiausio Senojo ir Naujojo Pasaulio dramaturgo, neprilygstamojo Džono Dirborno, pjesės. Sėskite prie židinio, miš, ir paklausykime, kaip autorius mums perskaitys paskutinįjį savo nemirtingos dramos aktą...

Mergina tiriamai pasižiūrėjo į Stefaną.

Ji manė, kad jis juokauja, bet Džedas šnekėjo visiškai rimtai.

“Abu jie bepročiai! - nusprendė ji. - Vienas užrašo savo kliedesį ant popieriaus, o kitas žavisi ir apmoka tų kliedesių pastatymą teatre!”

- Na kaip, klausysime?

- Taip, - tarė ji.

Koks tikslas ginčytis su bepročiais?

Tuoj pat ateis Laris ir visus surikiuos į savo vietas...

Jie susėdo prie židinio.

Dirbornas išsitraukė iš lagamino rankraštį, surado reikiamą vietą ir pradėjo skaityti...

Klausydama jo, mergina vis labiau įsitikino savo nustatytos diagnozės teisingumu.

Holto vis dar nebuvo.

Diana pastebėjo, kad kairioji dramaturgo ranka be vieno piršto.

Vadinasi, štai kas klausinėjo Beverli Menore apie Klarisą Stiuart!

Buęs aklasis nuobodžiu balsu skaitė nuobodžiausią pasaulyje pjesę.

Džedas triukšmingai žavėjosi kiekviena perskaityta fraze.

“Viešpatie, kurgi Laris?” - ilgesingai galvojo mergina.

Dvidešimt trečias skyrius

Kirtiklis, kurį pasuko Diana, įjungė didžiulį siurblių Džedo rūsyje.

Storu vamzdžiu vanduo kliūstelėjo į betoninį šulinį.

Ten, prikaustytas grandinėmis prie dugno, gulėjo Holtas.

Jis buvo be sąmonės.

Vanduo kilo vis aukščiau ir aukščiau.

... Džonas Dirbornas baigė skaityti savo pjesę.

- Puiku! Genialu! Šekspyras netinka tau net į mokinius, brangusis Devidai! - šūkiuoja Stefanus.

"Devidas! Vadinasi, Laris teisus: jie - broliai", - pamanė mergina.

- Tavo pjeses turi pamatyti didžiausios pasaulio sostinės! - tęsė Džedas. - Rytoj ryte ateis pirkėjas, kuris pasiūlė neblogą kainą už mūsų turtą. Pasiimsime pinigus ir vyksime užkariauti pasaulio! Šioje šalyje, nemokančioje vertinti genijų, tau nėra ką veikti, Devidai!

Dirbornas svaigo nuo Stefano žodžių.

- Kodėl neateina Holtas? - paklausė Diana.

- O kam jis reikalingas? - pasidomėjo Džedas.

- Jis reikalingas man, - atsakė mergina.

- Kam? Jūs ruošiatės už jo ištekėti? Tas vargšas policininkas jums ne pora. Pažiūrėkite geriau į Devidą: turtingas, gražus, genialus. Geresnio vyro jūs nesurasite! Netgi jei Holtas ir būtų čia, mano brolis viskuo jį pranoktų.

- Vadinasi, Lario čia nėra? - išsigandusi paklausė mergina.

- Jau nėra.

Diana pašoko nuo kėdės.

- Kurgi jis?

- Ten, kur ir turi būti kovotojas už teisybę: rojuje, - atsakė Džedas, rodydamas pirštu į viršų.

Dirbornas persižegnojo.

... Šaltas vanduo burbuliavo aplink Larį ir tekėjo jo veidu.

Jis atsigavo.

Neįžiūrima tamsa, siurblio gaudimas, vandens klekenimas ir grandinių sunkumas ant kojų jam viską paaiškino.

Holtas apčiuopė po apatiniu kabliu gulintį atsarginį raktą ir ėmėsi atrakinti grandinių spynas...

... Stefanas Džedas kreipėsi į brolių:

- Dėvidai, tau turi priklausyti visas, kas geriausia pasaulyje. Ši mergina puiki, turtinga ir laisva. Imk ją į žmonas!

- Ką jūs padarėte Lariui? - sušuko Diana.

- Mes Holtui nepadarėme nieko blogo, - tarė Devidas. - O jūs, mis Stiuart, paskandinote savo Larį įjungusi siurblio kirtiklį. Nuo to momento inspektorius tyliai keliauja pas protėvius mūsų rūsyje. Manau, kad visas jau baigta. Ryte tu tapsi mano žmona.

Jis pamėgino apkabinti merginą.

Jo švarkas prasiskleidė.

Diana už Devido diržo pamatė pistoletą, čiupo jį iš ten ir, pabėgėjusi atgal, sušuko:

- Šią pat minutę išleiskite Larį iš rūsio, priešingu atveju aš nušausiu jus abu! Stefanas Džedas prisiglaudė prie židinio, lyg iš baimės jam būtų pakirtę kojas.

Akivaizdu, kad židinyje buvo mygtukas, kadangi šviesa akimirksniu užgeso.

Diana aklai iššovė į tamsą.

Tą pačią akimirką stiprios dviejų vyrų rankos sučiupo merginą, parvertė ją ant kilimo ir išplėšė iš jos rankų pistoletą.

- Mes pabaigsime šią pjesę iki galo, - išgirdo Diana Devido balsą.

- Ir visas bus pagal tavo scenarijų, broli. Mes nė kiek nuo jo nenukrypsime, - atsiliepė Stefanas.

Džedai surišo Dianai rankas ir kojas.

- Greitai ateis rytas. Mes parduosime savo nekilnojamą turą, kuo greičiau sutuoksime tave su šia užsispyrusia mergiote, - ačiū Dievui, kad yra sukalbamas kunigas, kuris neklausys još sapaliojimų, - ir po keleto valandų paliksime Angliją, - tęsė Stefanas.

- Aš visą likusį gyvenimą šią dieną užsakinėsiu mišias už

inspektoriaus Holto sielos ramybę, - suniurzgė Devidas. - Įjunk šviesą, broli.

Palubėje įsižiebė krištolinis sietynas.

Ir staiga stojo kapų tyla.

Diana pakėlė galvą.

Tai, ką ji pamatė, įsiskverbė į jos atmintį amžiams.

Ji surišta gulėjo ant kilimo.

Greta stovėjo sustingę iš nuostabos Džedai.

O aplink tylėdami stovėjo policininkai su Holtu ir Harvėjumi priešakyje.

Devidas suriko laukiniu balsu, išsitraukė iš kišenės peilį ir mostelėjo ranka į Lario pusę.

Holtas akimirksniu pasilenkė ir peilis įsmigo į spintelę.

Nuaidėjo šūvis.

Dirbornas nukrito ant kilimo.

Stefanas puolė prie jo:

- Devidai! Ką jie tau padarė?

Harvėjus pasilenkė prie buvusio prieglaudos direktoriaus:

- Jis negyvas.

Daktaras Džedas pradėjo raudoti:

- Jūs nužudėte didžiausią žmonijos genijų! Nušaukite ir mane: dabar aš neturiu dėl ko gyventi! Aš noriu susijungti su savo broliu!

- Jums neilgai teks to laukti, - tarė inspektorius Holtas.

Jis išlaisvino merginą iš virvių, paėmė ją ant rankų ir nunešė prie išėjimo.

Dvidešimt ketvirtas skyrius

Kai Laris ir Diana parėjo namo, mis Džeims ir Ema jau seniai miegojo.

Sanis snaudė sėdėdamas ant kėdės.

Išgirdęs lengvą atsidarančių durų girgžtelėjimą, jis atsistojo ir paklausė:

- Ar vakarieniausite, sere?

- Būtinai, - pasakė Laris, padėdamas Dianai nusirengti liempaltį ir sodindamas ją prie stalo.

Tarnas nuskubėjo į virtuvę.

- Aš numačiau viską, išskyrus tavo atsiradimą pas Stefaną.

Kaip tai galėjo įvykti?

- Štai telegrama, kurią aš gavau tavo vardu. Dabar aš jau neabejoju, kad tu jos nesiuntei...

- Ir neskambinau telefonu...

Ji paraudo ir prikando lūpą.

- O kaip tu atsidūrei jų rūsyje? Jei tai buvo žadėtas siurprizas, tai jis tau pavyko puikiai: aš niekaip nesitikėjau, kad tu iš persekiotojo pavirsi auka!

Holtas nusišypsojo.

- Prisimeni, mes abu vaidinome Stefano teismą?

Mergina linktelėjo:

- Mes turėjome daugybę išbarstytų įkalčių, kurių niekaip nesusgebėjome sudėlioti į vieną paveikslą. Buvo visiškai aišku, kad mano tėvo mirtis - Džedo rankų darbas, bet man niekaip nesisekė to įrodyti.

- O dabar jis nutvertas nusikaltimo vietoje! "Mekredi" teatro salėje sėdėjo persirengę policininkai ir nenuleido akių nuo "A" ložės. Visą kelią nuo teatro iki Džedo namo jo mašinos nė akimirką iš akių nepaleido stebėtojų postuose stovėję policininkai. Į rūšį pro slaptąsias duris buvo atėjęs Harvėjus ir sekė visus brolių veiksmus. Taigi aš turiu liudininkų ir galiu žingsnis po žingsnio nusakyti teisme, kokį kelią nuedavo Džedų aukos nuo "Mekredi" teatro ložės iki šulinio rūsyje. Visi anksčiau buvę neaiškūs faktai dabar tarsi ant delno. Man tik reikėjo pas Stefaną išsiaiškinti porą smulkmenų...

Sanis padavė vakarienę.

- Kokių smulkmenų? - paklausė Diana.

- Pirmiausia, kada jie įvykdė pirmąją žmogžudystę?

- Į šį klausimą aš galiu tau atsakyti. Rinkdama informaciją apie Džedą, aš išsiaiškinau, kad tuo momentu, kai broliai gavo palikimo "Grinvičio draudimo benrovę", ji buvo ties bankroto ri-

ba. Po pusmečio Džedų reikalai smarkiai pagerėjo ir dabar mes žinome, kodėl jie taip pasitaisė...

- O kaip jie surado tave?

- Manau, kad dėl to kaltas seras Džonas Hezonas, - nusišypsavo mergina. - Prieš tavo sugrįžimą iš atostogų jis pasiuntė mane pas Stefaną stenografuoti jo parodymų. Aš, žinoma, daviau tarnui savo vizitinę kortelę. O tai, kad Diana Vord ir yra Klarisa Stiuart, jis jau žinojo iš Emos.

- Pagaliau man aišku viskas, - lengviau atsidusęs tarė Holtas. - Galima perduoti bylą į teismą.

- Kas laukia Stefano?

- Jo troškimo susitikti su broliu išsipildymas: mirties bausmė. Ir dabar aš esu tikras, kad teismas pripažins, jog jis kaltas.

... Po trijų mėnesių misteris ir misis Holt susiruošė į povestuvinę kelionę.

Teta Ema liko šeimininkauti namuose, kuriuos nusipirko jau nieji: Diana gavo palikimą, o Laris - solidžią vyriausiojo Londono policijos komisaro algą.

Sanis stebėjo, kaip nauji tarnai krauna lagaminus.

- Jums reikia nusipirkti naują smokingą, sere, - pasakė jis Holtui. - Juk neisite į kazino apsivilkęs senuoju!

- Mes vykstame į Škotiją, o ne į Monte Karlo, - atsakė Laris, šypsodamasis Dianai. - To nori misis Holt.

- Tada aš nupirksiu jums škotišką sijonėlį, sere, - padarė išvadą Sanis.

Vo-83 **Volesas E.**
Negyvos Londono akys: Apysaka / Iš rusų k. vertė
F. Pilypaitienė. - K.: Europa, 1994. - 95 p. (Nuotykių
apysakos)

ISBN 9986-436-52-4

Puikiai nusikaltėlių pasaulį pažįstančio anglų rašytojo E. Voleso detektyvinėje apysakoje pasakojama apie tai, kaip sumanus detektyvas Laris Holts bei jo sekretorė Diana Vord išnarpliojo painių tikrų ir tariamųjų neregijų gaujos, pasivadinusios "Negyvosios Londono akimis", nusikaltimų kamuolį.

UDK 820-3

**Edgaras VOLESAS
NEGYVOS LONDONO AKYS**

Apysaka

**Iš rusų kalbos vertė Faustė Pilypaitienė
Redaktorė Gailina Ligeikienė
Dailininkas Vladimiras Beresniovas
Korektorė Lina Naudžiūnaitė
Kompiuteriu maketavo Algis Balčius**

**SL 774. Pasirašyta spaudai 1994 06 25. 3 apsk. leid. 1. Formatas 84x108/32.
Tiražas 10 000 egz. Užsakymo Nr. 796**

Kaina sutartinė

**Išleido "Vasario" koncerno "Europos" leidykla,
Laisvės al. 101a, 3000 Kaunas
Rinko ir maketavo "Vasario" techninis centras
Spausdino valstybinė įmone "Spauda", Laisvės pr. 60, 2019 Vilnius**